

HRVATSKI VOJNIK

Broj 124. Godina IV. 23. veljače 2007.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,79 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

U najvišim školama OSRH-a iz naraštaja u naraštaj, uz hrvatske, školuju se i strani časnici

Razmjena iskustava i nova prijateljstva na obostranu korist

US Army

WASHINGTON

Problemi starijih novaka

Američko ministarstvo obrane je izvijestilo da su kod novaka starijih od 35 godina granice u kojima ne mogu izdržati napore obuke gotovo dvostruko niže od prosječne. Naime, prošle godine kopnena vojska je dob za prijavu u vojsku povisila u dva navrata, do 40 godina u siječnju te do 42 u lipnju. Prije novih odluka granična brojka je bila 35. U fiskalnoj 2006. to je rezultiralo sa 653 novaka over 40. Postotak odustajanja je 6.5% za sve novake, a 11.4% kod onih starijih od 35. Većina njih ne može odoljeti zahtjevima vojne službe, koja je, prema riječima Davida Seagala iz Centra za istraživanje vojne organizacije sa sveučilišta Maryland, "profesija mlađih ljudi". Seagal je u komentaru dodao i da "fizički trening u prvih šest mjeseci službe može biti osobito stresan za starije ljudi".

MOSKVA

Novi ministar - stari prioriteti

Novi ruski ministar obrane Anatolij Serdjukov 18. veljače izjavio je da njegovo imenovanje neće dovesti do promjena prioriteta ranije planiranih za razvoj ruske vojske. Dakle, naglasak ostaje na "smještaju vojnika, borbenoj obuci, modernizaciji oružanih snaga, povećanju broja profesionalnih vojnika, te prijelazu na 12-mjesečno redovno služenje vojnog roka od siječnja 2008.". Predsjednik Putin imenovao je Serdjukova ministrom 15. veljače. Prije toga bio je na čelu državne Porezne službe.

VICENZA

Prosvjedi protiv veće baze

Tisuće prosvjednika 17. veljače preplavile su ulice talijanskog grada Vicenze negodujući protiv planiranog proširenja tamošnje američke vojne baze. Prema planu Pentagona, u tamošnju bazu, dom 173. zrakoplovne brigade, trebalo bi biti poslano još 2000 vojnika, čime bi ukupni broj bio 5000. Prosvjed je bio najavljen i miran, no pojačane su policijske ophodnje i zatvorene škole. Prosvjednici su stizali vlakovima i autobusima iz cijele Italije, oboruzani transparentima s natpisima poput "Ne bazamal" i "Amerika, ne, hvala!"

SHAHJOI

Nastavak tragične helikopterske bilance

Američke učestale helikopterske nesreće se nastavljaju. No, čini se da 18. veljače u jugoistočnom Afganistanu razlog havarije Chinooka nije bila pobunjenička vatra nego "neobjašnjivi gubitak pokretačke snage i problemi s motorom", kako je posada javila preko radija. Helikopter je prevozio 22 pripadnika američkih postrojbi, od kojih je osam poginulo a 14 je ozlijeđeno. Ubrzo nakon nesreće područje u provinciji Zabul, gdje se helikopter srušio osigurali su američki i afganistanski vojnici. Slična nesreća Chinooka dogodila se u svibnju prošle godine. Tada je poginulo 10 američkih vojnika.

LONDON

Film o SAS-u i njegovom osnivaču

Snivanje britanskog SAS-a (Specijalne zračne službe) i biografija njegovog oca Davida Stirlinga uskoro će biti prepričani u visokobudžetnom filmu (oko 97 milijuna \$) studija HandMade Films. Priča će započeti u Sjevernoj Africi tijekom II. svjetskog rata, kada se novouspostavljeni SAS suprotstavio njemačkim postrojbama. "Svi znaju što je SAS ali samo neki znaaju kako je nastao", rekao je direktor filmske tvrtke Antony Rufus, dodajući da je "David Stirling bio pokretačka snaga tajne skupine koja je postavila standard za sve specijalne postrojbe". Za svoje zasluge, Stirling je 1990. bio proglašen vitezom. Iste godine je i umro u 75. godini.

SARAJEVO

Britanski doprinos uništavanju oružja

U uništavanju ručnog i lako naoružanja zaostalog iz rata u Bosni posebice su istaknuti Britanci, čiji je doprinos programu Ujedinjenih nacija "velikodušan". Još u studenom prošle godine, britanski ministar obrane je u Bosni otvorio postrojenje za uništavanje UBS-a. Tamo se može uništiti tri tone ili oko 120 000 spremnika streljiva za ručno naoružanje. "Britanski fondovi su nam pomogli da se riješimo 100 000 komada oružja iz vojnih rezervi", prošlog je tjedna izjavila Amna Berbić, projektni menadžer UN-ovog programa.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vpintar@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morf.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morf.hr)Urednici i novinari: Marija Alvir,
(marija.alvir@morf.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morf.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Danica Pajić, Gordana Jelavić,
Milenka Pervan StipićMarketing i financije: Igor Vitanović
tel: 3786-348;
fax: 3784-322**Preplata:**Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb
(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**Tisak:**
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31**Naslov uredništva:**

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@morf.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**U najvišim školama OSRH-a
iz naraštaja u naraštaj, uz
hrvatske, školuju se i
strani časnici**

Stjecanje novih spoznaja razmjenom iskustava te stjecanje novih prijatelja međusobnim upoznavanjem prednosti su takvog školovanja od kojega koristi na kraju imaju obje strane...

Strana 4**Dvije zagrebačke ulice imenovane po junacima Domovinskog rata**

Hrabri žive i onda kada umru. U spomen na njih, na ono što su učinili i zadužili nas, Zagreb im odaje svoju zahvalnost i štovanje imenujući njihovim imenima dvije svoje ulice. Donedavno ulice zvane Bundek i Drvinje od sada nose imena dvojice junaka, Damira Tomljanovića Gavrana i Dragutina Golika Zmije

Strana 8**Opslužna bojna ZZIO-a "Petar Zrinski"**

Postoje postrojbe koje kao da su nevidljive. No, da ih nema mnoge zadaće bile bi neizvedive i puno stvari u kompleksnim sustavima kakav je ZZIO "Petar Zrinski" počiva upravo na ljudima iz Opslužne bojne

Strana 14**Utjecaj terorizma na međunarodnu (globalnu) sigurnost**

Za razliku od hladnoratovskog razdoblja u kojem je mogućnost sigurnosne destabilizacije globalnih razmjera bila svojevrsna privilegija dviju supersila (SAD i bivši SSSR), novi uvjeti ubrzanog asimetričnog razvoja (asimetrične globalizacije) i tehnološke tranzicije omogućuju velikom broju zemalja, različitim udugama, pa čak i pojedincima isto takvo djelovanje

Strana 21

Naslovnicu snimio Davor KIRIN
Sliku na 28. strani snimio Zdravko MILOŠEVIĆ

U najvišim školama OSRH-a iz naraštaja u naraštaj, uz hrvatske, školuju se i strani časnici

Razmjena iskustava i nova prijateljstva na obostranu korist

Stjecanje novih spoznaja razmjenom iskustava te stjecanje novih prijatelja međusobnim upoznavanjem prednosti su takvog školovanja od kojega koristi na kraju imaju obje strane, kako strani polaznici tako i hrvatski domaćini

Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT

Razmjena školaraca i studenata nije uobičajena praksa samo u civilnom sustavu izobrazbe, nego i u vojnom. Tako već godinama hrvatski časnici i dospasniči odlaze na razna školovanja u inozemstvo, a istodobno u Hrvatsku dolaze pripadnici oružanih snaga stranih zemalja. Školovanja za strane polaznike provode se u svim školama i na svim razinama izobrazbe u sklopu hrvatskih Oružanih snaga, pa tako i u najvišim vojnim školama OSRH - Ratnoj školi "Ban Josip Jelačić" i Zapovjedno-stožernoj školi "Blago Zadro".

Zajednički interes na obostranu korist

Dosad su na Ratnoj školi diplomirala četvorica stranih časnika - u petom naraštaju pukovnik (sada brigadir) Andriy Miroshnychenko iz Ukrajine, u sedmom pukovnik Kemo Đozo iz Makedonije te u osmom brigadir Kiro Galazovski, također iz Makedonije, i pukovnik Burkhard Kühnapfel iz SR Njemačke, koji je potom postao vojni izaslanik u Hrvatskoj. Trenutačno je u tijeku deveti naraštaj, a uz hrvatske časnike pohađaju ga i dvojica stranih polaznika - brigadir Ivica Jerkić iz Bosne i Hercegovine i pukovnik Zoran Dodevski iz Makedonije.

Do dolaska u Ratnu školu brigadir Jerkić bio je na dužnosti načelnika Stožera 1. gardijske oklopno-mehanizirane brigade koja je dio hrvatske komponente u sastavu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, sa zapovjednim

mjestom u Busovači. Prije deset godina u Hrvatskoj je završio i Zapovjedno-stožernu školu pa je, smatra on, izobrazba u Ratnoj školi bila logičan sljed u njegovom profesionalnom razvoju, budući da u BiH nema takve škole. Pohađanje Ratne škole vidi kao prelazak s taktičke na stratešku razinu te kao pripremu za neke zahtjevniye dužnosti koje će se vjerojatno u budućnosti od njega očekivati. Prema trenutačnom ustroju OS-a BiH, koji bi trebao biti operativan upravo u vrijeme završetka izobrazbe aktualnog naraštaja Ratne škole, brigadir Jerkić bi svoju vojničku karijeru mogao nastaviti u vrhu bosanskohercegovačke vojne strukture - zajedničkom Stožeru OS BiH, te vjeruje kako će mu ova izobrazba koristiti upravo u tom pogledu. Govoreći o Ratnoj školi OSRH, izrazio je zadovoljstvo svim segmentima - od nastave i programa do čelnštva i djelatnika Škole, a posebno je istaknuo dobre odnose među svim polaznicima, zaključivši da je sretan što je dio te "ekipe". Ujedno je istaknuo prednosti boravka u hrvatskoj prijestolnici koja im u slobodno vrijeme nudi mnoštvo raznovrsnih kulturnih i inih sadržaja te je zaključio da mu boravak u Ratnoj školi istodobno donosi i korist i zadovoljstvo, izrazivši pritom zahvalnost svima koji su mu omogućili to školovanje.

Njegov školski kolega, pukovnik Dodevski, treći je Makedonac koji pohađa Ratnu školu u Hrvatskoj. Došao je s dužnosti zamjenika zapovjednika Pukovnije za specijalne

■ Govoreći o Ratnoj školi OSRH, brigadir Ivica Jerkić izrazio je zadovoljstvo svim segmentima - od nastave i programa do čelnštva i djelatnika Škole, a posebno je istaknuo dobre odnose među svim polaznicima, zaključivši da je sretan što je dio te "ekipe"

■ "Republika Makedonija zadovoljna je školovanjem svojih časnika u prijateljskoj Hrvatskoj", pojasnio je pukovnik Zoran Dodevski razlog dolaska sve više Makedonaca u hrvatske vojne škole, dodajući pritom kako je riječ o zajedničkom interesu: "Zajedno smo u A-3, zajedno kucamo na vrata NATO-a, a vjerujem da ćemo i ubuduće biti zajedno u mirovnim misijama kao dosad u ISAF-u"

zemlji "bolja od očekivanih". I on je istaknuo dobre međuljudske odnose unutar aktualnog naraštaja, dodajući da uz međusobnu razmjenu iskustava i ideja na obostranu korist razvijaju i nova prijateljstva: "Hrvatski su časnici prijateljski raspoloženi i vrlo susretljivi pa se družimo i u slobodno vrijeme". Riječi hvale uputio je i zapovjedniku te svim djelatnicima Ratne škole, ističući kako svi vrlo kvalitetno i profesionalno rade svoj posao, a posebno zadovoljstvo izrazio je izborom predavača među kojima su i pojedini hrvatski ministri te strani veleposlanici. Budući da mu je ovo prvi boravak u Hrvatskoj, pukovnik Dodevski ujedno je izrazio zadovoljstvo što je tijekom pohađanja Ratne škole imao priliku obići pojedine krajeve naše zemlje te nam je priznao: "Kroz naša studijska putovanja upoznao sam vašu lijepu zemlju, tako da je Hrvatska sada mnogo bliža mom srcu."

Studijska putovanja za bolje upoznavanje Lijepe Naše iskoristio je i njegov sunarodnjak, pukovnik Jovica Slavković, no kao polaznik Zapovjedno-stožerne škole, gdje od rujna prošle godine počela nastava u sklopu 15. redovitog naraštaja. On je do dolaska na školovanje bio načelnik G-8 u Glavnom stožeru makedonskih oružanih snaga, a prema njegovim riječima izobrazba na toj razini nužna je za obnašanje takve dužnosti te jedan od uvjeta za promaknuće u viši čin. Ističući kako je i u prethodna dva naraštaja ZSS-a "Blago Zadro" među polaznicima bio po jedan makedonski časnik, kao i u Ratnoj školi, zaključio je da je taj kontinuitet najbolji pokazatelj što o hrvatskom sustavu vojne izobrazbe misle pripadnici makedonskih oružanih snaga. Posebno je izrazio zadovoljstvo što je izobrazba uskladena s NATO-ovim standardima i procedurama, napominjući pritom da je do takvih spoznaja došao uspoređujući nastavu u našoj Zapovjedno-stožernoj školi s onima koje je pohađao tijekom školovanja u SAD-u

pritom da je do takvih spoznaja došao uspoređujući nastavu u našoj Zapovjedno-stožernoj školi s onima koje je pohađao tijekom školovanja u SAD-u, kao i kroz razgovor s kolegama koji su pohađali neku od NATO-ovih škola. Također je pohvalio predavače te zapovjedništvo i djelatnike, kao i sve polaznike, no smatra da bi većom zastupljenosti stranih polaznika Škola dobila još izraženiji međunarodni karakter. Na pitanje ima li kakvih jezičnih barijera, napominje kako je kao nekadašnji aktivni sportaš često boravio u našoj zemlji te stoga uglavnom nema teškoća u razumijevanju hrvatskog jezika, a poznato okruženje i susretljivost hrvatskih kolega pomaže mu da se ovdje osjeća "baš kao kod kuće". U tome mu je pomogao i dobar prijam u Makedonskoj zajednici u Hrvatskoj, kao i mogućnost prakticiranja vjere u pravoslavnoj crkvi, koju redovito posjećuje. Ujedno je istaknuo kako je na Dan ZSS-a imao prigodu prvi put nazoći rimokatoličkoj misi, zaključivši kako nas upoznavanje međusobnih razlika dodatno obogaćuje te da je to još jedna prednost školovanja u inozemstvu, koje Makedonci s razlogom forsiraju. Kao i naši prethodni sugovornici, i pukovnik Slavković smatra da je takav oblik vojne suradnje među prijateljskim zemljama na obostranu korist, a u prilog tome govori i popis stranih polaznika ZSS-a "Blago Zadro". Prvi je bio satnik James M. Rogers iz SAD-a, koji je završio izobrazbu u osmom naraštaju, no nije diplomirao jer je u međuvremenu preminuo. U iduća dva naraštaja također su bili pripadnici Oružanih snaga SAD-a - bojnici Stevan Calhoun i Aleksander Milutinović, a osim njih dosad su Školu završili bojnici Fabrice Duda i Olivier Rouanet iz Francuske te bojnik Simeon Trajkovski i satnik Smiljan Jurdana iz Makedonije, kao i bojnik George Falko iz Ukrajine, dok je u aktualnom naraštaju uz pukovnika Slavkovića i pukovnik Ifet Jašarević iz Bosne i Hercegovine.

Sudeći prema dojmovima onih s kojima smo imali priliku razgovarati, stjecanje novih spoznaja razmjenom iskustava te stjecanje novih prijatelja međusobnim upoznavanjima prednosti su takvog školovanja od kojega koristi na kraju imaju obje strane, kako strani polaznici tako i hrvatski domaćini. Uvjerili smo se da tako misle naši sugovornici, a vjerujemo da se s njima slaže i većina onih koji su imali priliku školovati se u inozemstvu. ■

■ Pukovnik Jovica Slavković posebno je izrazio zadovoljstvo što je izobrazba uskladena s NATO-ovim standardima i procedurama, napominjući pritom da je do takvih spoznaja došao uspoređujući nastavu u našoj Zapovjedno-stožernoj školi s onima koje je pohađao tijekom školovanja u SAD-u

Održana godišnja raščlamba rada hrvatskih vojnih izaslanika te predstavnika i savjetnika

Reforme se nastavljaju

Ocijenivši 2006. godinu iznimno dobrom, ministar Rončević je zaključio "da smo u protekloj godini napravili velike stvari", a kao prvu u nizu istaknuo je donošenje Dugoročnog plana razvoja, istaknuvši da je donošenjem DPR-a samo utrt put kojim obrambena reforma treba ići, te je najavio nastavak provedbe tog procesa

—Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT—

samo utrt put kojim obrambena reforma treba ići, te je najavio nastavak provedbe tog procesa, napominjući da će u ostvarenju

■ **Ministar Rončević je poručio vojnim izaslanicima da u zemljama u kojima su akreditirani rade samo ono što im je Hrvatska povjerila**

pozitivna, dodajući da je za uspjeh svakog pa i tog procesa nužno ostati dosljedan. Spomenuo je i aktualne segmente procesa opremanja i modernizacije te poručio da će se svaka ponuda, kako za borbeno oklopno vozilo tako i za borbeni avion, razmatrati ponajprije sa stajališta struke, i to potpuno nepristrano i maksimalno racionalno. Na kraju je poručio vojnim izaslanicima da u zemljama u kojima su akreditirani rade samo ono što im je Hrvatska povjerila.

General Barić pozdravio je okupljene u ime načelnika Glavnog stožera, izražavajući uvjerenje da će i ova raščlamba rezultirati pozitivnim pomacima na području vojne diplomacije. I on je istaknuo ovogodišnji proračun kao ključnu prednost u ostvarenju plana opremanja i modernizacije Oružanih snaga, napominjući pritom da se preustroj nastavlja, a s njime i novi izazovi. Upozoravajući na teškoće u procesu profesionalizacije, ujedno je izrazio spremnost Glavnog stožera da bez ročne vojske funkcioniра već od iduće godine, te je istaknuo nužnost prilagodbe vojnog sustava izobrazbe civilnome. Napominjući da je sve manje vremena za eksperimente i pogreške, pozvao je predstavnike hrvatske vojne diplomacije da svojim spoznajama stečenim u drugim sredinama mogu kako ne bismo sve morali učiti na vlastitim iskustvima jer, kako je zaključio, "to zna biti i bolno, i skupo, i dugotrajno". Tom prigodom hrvatske vojne diplomatice pozdravili su i brigadni general Gordan Čačić te pomoćnik ministra za obrambenu politiku Igor Pokaz, iznoseći pritom plan za intenzivni rad tijekom raščlambe koji su, ne sumnjamo, i realizirali. ■

Redovita godišnja raščlamba rada hrvatskih vojnih izaslanika te predstavnika i savjetnika akreditiranih u inozemstvu održana je u Ministarstvu obrane od 19. do 23. veljače, a uz predstavnike MORH-a i GS-a raščlambi su nazočili i predstavnici Ureda Predsjednika Republike te Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija. Tim je povodom 20. veljače organiziran susret s čelnicima MORH-a i GS-a na kojemu su se okupljenima obratili ministar obrane Berislav Rončević i general pukovnik Slavko Barić, zamjenik načelnika Glavnog stožera.

Ocijenivši 2006. godinu iznimno dobrom, ministar Rončević je zaključio "da smo u protekloj godini napravili velike stvari", a kao prvu u nizu istaknuo je donošenje Dugoročnog plana razvoja, napominjući pritom da je "gotovo postignuti konsenzus oko DPR-a ujedno snažna poruka da je Hrvatska u integracijskoj ambiciji postigla potpuni politički dogovor". Izrazio je zahvalnost Predsjedniku Republike što je upozorio na nedovršenost reformi u obrambenom sustavu, istaknuvši da je donošenjem DPR-a

ciljeva uvelike pomoći ovogodišnji proračun koji do u lipu prati traženo i planirano, dakle optimalan, a uz to i racionalan. U svom obraćanju predstavnicima hrvatske vojne diplomacije ministar obrane osvrnuo se i na prošlogodišnji NATO-ov samit u Rigi, a tada odaslan signal Hrvatskoj prokomentirao je riječima: "I škare i sukno su u našim rukama, sad treba samo nastaviti". S tim u vezi najavio je nužne promjene u Zakonu o obrani i Zakonu o službi u OSRH koje bi omogućile dragovoljno služenje vojnog roka te postupnu profesionalizaciju vojske, napominjući da to ne znači samo određenu plaću nego i promjenu svijestih, kao i optimalizaciju brojčanog stanja pripadnika OSRH, a sve u skladu s provedenom analizom sigurnosnih rizika i možebitnih ugroza za Hrvatsku. Govoreći o nastavku procesa izdvajanja osoblja, ponovno je izrazio nadu da je dosadašnja selekcija bila

Koordinatori i voditelji obuke združenog medicinskog tima

Preduputne obuke za misiju ISAF

U organizaciji Središta za međunarodne vojne operacije u vojarni Viteza Damira Martića u Rakitju od 20. do 23. veljače provode se dvije aktivnosti vezane za sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga u misiji ISAF u Afganistanu.

Riječ je o preduputnoj obuci stožernog osoblja i preduputnoj obuci združenog hrvatsko-albansko-makedonskog sanitetskog tima definiranog Američko-jadranskom poveljom.

Preduputnu obuku stožernog osoblja polazi 12 časnika i dočasnika koji bi se trebali u sklopu redovitih rotacija tijekom 2007. godine uputiti u misiju ISAF. Plan i program obuke pokriva širok spektar tema vezanih uz život i rad u misiji među kojima svakako treba izdvojiti one vezane uz geopolitičko stanje i zadaće stožernog osoblja i ostalih sastavnica hrvatskog kontingenta u misiji, operativne planove, protuobavještajnu i sigurnosnu pripremu, zdravstveno zbrinjavanje, GPS navigaciju, odnose s javnošću i druge. Uz djelatnike SMVO-a na obuci se kao predavači pojavljuju i funkcionalni stručnjaci iz

snimila Mirela DASOVIC

snimila Mirela DASOVIC

drugih ustrojenih cjelina MO-a i OS-a i to između ostalih iz uprava GS-a, HKoV-a, ZzL-a, Službe za odnose s javnošću i informiranje, Službe za NATO i PzM...

Obuku združenog medicinskog tima polazi 11 zdravstvenih djelatnika - liječnika i medicinskih tehničara pripadnika 4. rotacije iz Hrvatske, Albanije i Makedonije. Obuka se u cijelosti provodi na engleskom jeziku, a voditeljica je liječnica satnica Vera Musil, časnica za obuku u SMVO-u koja iza sebe između ostalog ima i bogato iskustvo iz sudjelovanja u UN-ovoj misiji na Cipru. Uz stručna medicinska područja koja se na tečaju obrađuju polaznici su dobili i niz drugih korisnih informacija koje će im boravak u misiji učiniti sigurnijim i lakšim. Tu svakako treba izdvojiti predavanja vezana uz komunikacije i radioprocedure, sigurnosnu prosudbu misije, psihološke aspekte i kulturološke različitosti, orientaciju i navigaciju u misiji te opće geopolitičke informacije. Uz pet predavača iz SMVO-a u provođenju obuke sudjeluju i dva gosta instruktora, a jedan od njih je i liječnica satnica Vesna Majić, čelnica našeg prvog medicinskog tima koji je sudjelovao u misiji ISAF i koja je polaznike upoznala s iskustvima iz misije i to onima s terena iz prve ruke.

L. PARLOV

Tečaj o strategijskom planiranju

"Strategijsko planiranje 2007." naživ je tečaja u organizaciji Ratne škole OSRH "Ban Josip Jelačić", koji se drugu godinu zaredom održava u prostorijama Središta za međunarodne vojne operacije u Rakitju.

Tečaj je 19. veljače otvorio zapovjednik Ratne škole general bojnik Jozo Miličević, a tom su se prigodom polaznicima obratili i pomoćnik ministra za obrambenu politiku Igor Pokaz te brigadir Vladimir Mikac, zapovjednik SMVO-a.

Tečaj je namijenjen visokopozicioniranim časnicima i državnim službenicima koji se bave strategijskim planiranjem na razini MORH-a i OSRH-a, a svrha je upoznati ih s teorijskom podlogom strategijskog plani-

ranja, napose u NATO-u, te s primjenom znanstvenih metoda u procesu strategijskog planiranja kao sastavnice strategijskog upravljanja zahtjevnim organizacijama. Na ovogodišnjem tečaju sedamnaestero je polaznika, voditelj tečaja je brigadir Boris Trnski, nastavnik u Ratnoj školi, a među predavačima su njegovi kolege, dr. Mladen Barković i dr. Željko Dobrović,

te pojedini čelnici ustrojenih cjelina MORH-a i GSOS-a, kao i stručnjaci iz područja strategijskog planiranja. Nastavni plan i program realizira se predavanjima, raspravama i razgovorima te radionicama, a

snimio T. BRANDT

među ostalim nastoji se razmotriti dosadašnji razvoj sustava obrambenog planiranja s naglaskom na temeljne dokumente kao što su Strategički pregled obrane i Dugoročni plan razvoja OSRH.

M. ALVIR

Dvije zagrebačke ulice imenovane po junacima Domovinskog rata

Gavranu i Goliku u spomen, nama na ponos

Hrabi žive i onda kada umru. U spomen na njih, na ono što su učinili i zadužili nas, Zagreb im odaje svoju zahvalnost i poštovanje imenujući njihovim imenima dvije svoje ulice. Donedavno ulice zvane Bundek i Drvinje od sada nose imena dvojice junaka, Damira Tomljanovića Gavrana i Dragutina Golika Zmije

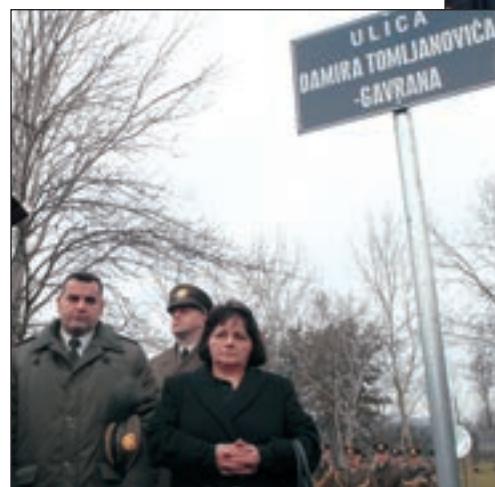
— Vesna PINTARIĆ, snimio Tomislav BRANDT —

Nema veće žrtve i hrabrosti no život dati za drugog, za dom svoj i domovinu, za slobodu. Tako nesebični i velikodušni samo su rijetki među nama, zato hrabi žive i onda kada umru. U spomen na njih, na ono što su učinili i zadužili nas, Zagreb im odaje svoju zahvalnost i poštovanje imenujući njihovim imenima dvije svoje ulice. Do nedavno ulice zvane Bundek i Drvinje od sada nose imena dvojice junaka, Damira Tomljanovića Gavrana, legendarnog zapovjednika u 1. gardijskoj brigadi *Tigrovi*, poginulog na Velebitu 17. veljače 1994. i Dragutina Golika Zmije, hrabrog građanina koji je u listopadu 2005. ranjen pri pokušaju sprječavanja pljačke banke i od posljedica ranjavanja nedavno umro. Table s Gavranovim i Golikovim imenima na prigodnom skupu na kojem su se okupili predstavnici Grada, udruga proizašlih iz Domovinskog rata, obitelj, suborci i prijatelji, otkrio je zagrebački gradonačelnik Milan Bandić uz pomoć njihovih obitelji.

Mladost darovana za slobodu

Otkrivajući tablu s imenom Damira Tomljanovića Gavrana, gradonačelnik Bandić je istaknuo kako se novoimenovana ulica nalazi upravo između mostova Mladosti i Slobode, kazavši kako je to jedna od najljepših zagrebačkih ulica koja će odsad predstavljati simboliku žrtvovanja mlađeg čovjeka koji je svoj život darovao za slobodu Domovine. Dodao je da i će se odsad svake godine obljetnica smrti viteza Gavrana obilježavati na tom mjestu. Damir Tomljanović dragovoljno je pristupio obrani Hrvatske u samim počecima neprijateljske agresije postavši jedan od najboljih zapovjednika u legendarnim *Tigrovima*. Bio je čovjek kakvog se rijetko sreće, velik u svojoj hrabrosti, odlučnosti i odgovornosti, velik u iskrenosti, skromnosti i poštenju. Od običnog dragovoljca i gardista do zapovjednika izrastao je kroz ratnu stvarnost, prkosio je svojom mladošću i entuzijazmom strahoti kakvu samo rat može donijeti. Na svojoj posljednjoj zapovjedničkoj dužnosti, na Velebitu gdje je njegova bojna držala položaje, pogiba 17. veljače 1994., podno Tulovićih greda koje će poput vječnog spomenika goroviti o mlađiću i junaku koji je svoju odanost domovini posvjedočio dajući joj ono najvrjednije što je imao. Lik ovog iznimnog borca, zapovjednika i čovjeka, jedne od najvećih domovinskih legendi živi u svima koji su ga poznavali, živi u sjećanju njegovih *Tigrova* unatoč vremenu. "Imenovanje ulice Bundek njegovim imenom samo je dio naše zahvalnosti žrt-

vi koju je dao za domovinu", kazao je u prigodnom obraćanju brigadir Zdravko Andabak, predsjednik Udruge "Tigar". U povodu 13. obljetnice Gavranove smrti u njegovom rodnom Krivom Putu u crkvi Gospe Snježne služena je misa zadušnica, a vijence na njegov grob položili su, uz Milana Bandića, predstavnici braniteljskih udruga, Ličko-senjske

■ Tablu s natpisom ulice Damira Tomljanovića Gavrana otkrile su Damirova majka i kći

županije i grada Senja te izaslanstvo zapovjedništva 1. gardijske brigade.

Ulica građanskog poštovanja i dobrote

Hrvatski branitelj Dragutin Golik u obranu domovine uključio se u lipnju 1991. Iako invalid Domovinskog rata zadužio nas je činom iznimne građanske hrabrosti kakva se rijetko sreće. Naime 7. listopada 2005. u pokušaju sprječavanja razbojnika u pljački Zagrebačke banke u Voltinom naselju teško je ranjen, a od posljedica ranjavanja u siječnju 2007. i umire. U spomen na taj junački čin njegovi sumještani i grad odlučili su mu odati priznanje i zahvalnost. "Golikov čin iznimna je građanska hrabrost kakva se rijetko sreće. Njegovo ime bit će zlatnim slovima upisano u srce ovoga grada", kazao je gradonačelnik Bandić. Tri kilometra duga ulica predstavlja čin dobrote i čistog srca koje stanari Voltina naselja zasigurno nikada neće zaboraviti... Oba heroja zadužila su nas svaki na svoj način. Srećući njihova imena u našem glavnom gradu s ponosom se sjetimo što su bili i za što su dali svoje živote. ■

NATO - izraz slobodne volje i odlučnosti

Kako NATO funkcioniра, kako se donose odluke, gubi li se ulaskom u Savez dio svoje samostalnosti, je li preskup, iziskuje li pojačan angažman naših vojnika u NATO-ovim misijama, znači li on dolazak savezničkih baza na naše tlo i mnogo drugog, naći će mesta na ovom svojevrsnom forumu o Sjevernoatlantskom savezu

Dražen JONJIĆ

Jedna od tema o kojoj svaki naš građanin ima što reći, uvjeren u ispravnost svojega stava, osim nogometa, unutarnje politike, u posljednje vrijeme Europske unije, zasigurno je i Sjevernoatlantski savez - NATO. Kako bismo se i sami pridružili raspravi, a vjerujući kako za svaku raspravu treba imati poneki podatak i činjenicu koji će raspravu učiniti sađajnjom, odlučili smo početi s ovom stranicom, na kojoj ćemo se truditi objaviti relevantne činjenice o Sjevernoatlantskom savezu, odgovarajući na hipotetička (ponekad i stvarna) pitanja čitatelja. Kako NATO funkcioniра, kako se donose odluke, gubi li se ulaskom u Savez dio svoje samostalnosti, je li preskup, iziskuje li pojačan angažman naših vojnika u NATO-ovim misijama, znači li on dolazak savezničkih baza na naše tlo i mnogo drugog, naći će mesta na ovom svojevrsnom forumu o Sjevernoatlantskom savezu. Hrvatske težnje približavanja euroatlantskom partnerstvu stare su koliko i hrvatska država. Hrvatska državna politika od samih početaka ulagala je goleme napore u dosezanju standarda Sjevernoatlantskog saveza, poglavito u svojim oružanim snaga-ma. Zašto isticati Oružane snage. Potrebno je ne jednom istaknuti kako je Sjevernoatlantski savez prije i iznad svega politički, izraz slobodne volje zemalja potpisnica u izgradnji zajedničkog sigurnos-nog sustava. NATO nije nadnacio-

nalna organizacija, poput primjerice Ujedinjenih naroda.

Izraz slobodne volje

On je izraz slobodne volje i odlučnosti saveznica da i podijelite rizik i odgovornost, ali i dobrobiti kolektivne sigurnosti. Saveznice su utemeljile sustav zajedničke obrane i zajedničkih jamstava u slučaju agresije na bilo koju članicu. Ne slučajno, u 14 članaka Sjevernoatlantske povelje poziva se nekoliko puta na Povelju UN-a. Međunarodnopravni subjektivitet NATO-a upravo i počiva na članku 51. Povelje UN-a prema kojem države članice imaju prirodno pravo na individualnu ili kolektivnu samoubranu sve dok Vijeće sigurnosti ne poduzme ono što je potrebno za očuvanje međunarodnog mira i sigurnosti. Sjevernoatlantski sporazum je međunarodno pravni okvir za višestранo obrambeno povezivanje država potpisnica. Sporazum predviđa mirnodopsku suradnju članica na političkom, gospodarskom i kulturnom području. Vremena se mijenjaju. Od davne 1949. kada je nastao, donekle se promijenila njegova bit. I dok je u godinama blokovske podijeljenosti glavni smisao njegovog postojanja bila obrana od više no realne opasnosti s Istoka, danas Savez sve više postaje jedini učinkoviti mehanizam Ujedinjenih naroda u izgradnji globalne sigurnosti i povjerenja. NATO se od snaga "autohtone" kolektivne sigurnosti sve više pretva-

rao u važan čimbenik mira i jamca sigurnosti i izvan tradicionalnog prostora odgovornosti, a iz sfere gotovo isključivo obrambenog saveza se sve više transformira u gospodarski i politički savez slobodnih, ravnopravnih članica, koji sustavom kolektivne sigurnosti zapravo dobivaju mogućnost veliki dio svojih resursa usmjeriti na područja koja će podizati standard građana svojih zemalja. On je u današnjem vremenu novih izazova prostor stabilnosti i prostor sigurnosti, okvir za dijalog i suradnju među dojučerašnjim protivnicima koji, u sklopu različitih modela, ostvaruju suradnju sa Sjevernoatlantskim savezom njegujući dijalog i gradeći povjerenje. Iako obrana nacionalnog teritorija i danas ostaje temeljna zadaća zemalja, ona se proširuje na zadaće zajedničke sigurnosti. Jamstva nacionalne sigurnosti, svoju obranu i obrambene kapacitete države ne izgrađuju isključivo same nego razvojem sveobuhvatne strategije nacionalne sigurnosti, prednost daju izgradnji stabilne i sigurne međunarodne okoline. Jedna od prednosti i dugoročnih koristi za države članice je i ona kako se od država više ne očekuje razvoj svih vojnih sposobnosti nego specijalizacija za one zadaće koje proizlaze iz (gospodarskih i vojnih) mogućnosti država. Upravo to je jedno od područja na kojem male države mogu pronaći svoj prostor za ravnopravno sudjelovanje u djelovanju Saveza.

Nestala prtljaga

U Laayouneu sam ustvrdio kako nema moje prtljage. Drugi putnici se izgubiše sa zvukom noćnog zatvaranja zračne luke, ne mareći puno za strance, odoše ispráčeni tonovima žurnog šuškanja prikupljene prtljage, u torbama i vrećama raznih oblika i materijala. Ja ostadoh sam, s nevjericom zureći u zaustavljenu pokretnu traku. No ako mi je prtljaga izgubljena bar ja nisam, znao sam gdje sam, tko sam i otkuda dolazim...

Iz Zapadne Sahare Darko JURIĆ

Vraćajući se misiji od kuće, poslije dugo priželjkivanog i ugodno provedenog CTO-a, još uvijek pod dojmovima druženja s obitelji i prijateljima, umoran od čestih presjedanja i dugih čekanja na vezane letove, uz sve to ostadoh razočaran kad sam u Laayouneu ustvrdio kako nema moje prtljage. Drugi putnici se izgubiše sa zvukom noćnog zatvaranja zračne luke, ne mareći puno za strance, odoše ispráčeni tonovima žurnog šuškanja prikupljene prtljage, u torbama i vrećama raznih oblika i materijala. Ja ostadoh sam, s nevjericom zureći u zaustavljenu pokretnu traku kojom su donedavno klizile sve te putne torbe. Ponovo je to bila jedna od onih situacija kada i sve drugo izgleda izgubljeno. Nedjelja je, kasno navečer, pola sata do ponoći, sav normalan radni svijet odavno je doma, rijetki odsutni ljudi žure se pridružiti svojima, svud oko mene zvuk ubrzanog zatvaranja vrata.

Trudim se racionalno razmišljati, a znam da sam prisiljen donijeti brzu odluku što uraditi, gdje i koga zvati, ostati ili produžiti put u duboku pustinju?

Ako mi je prtljaga izgubljena bar ja nisam...

Čudno, na kraju sam svoju neugodnu situaciju prihvatio kao mnoge druge zadaće koje sam obavio na terenu i nisam više o tome razmišljaо kao o nečemu što se ne bi smjelo dogoditi nekakvoj ozbiljnoj aviomajstrovini, već kao o još jednoj specifičnosti promatračkog posla u Zapadnoj Sahari. Takvo razmišljanje imalo je uspjeha jer nisam potrošio više živaca nego što bih kod nas da sam samo propustio lokalni bus koji prolazi svakih dvadeset minuta. Pa ni podatak da mi je, doista, sve izgubljeno u toj putnoj torbi, od odjeće do osnovnih potrepština za dugo obitavanje u pustinji, nije me dalo izbaciti iz takta. Bit će da sam već ponešto naučio od saharske populacije,

uzaludno se živcirati zbog nečega što sam ne možeš promijeniti. Ako mi je prtljaga izgubljena bar ja nisam, znao sam gdje sam, tko sam i otkuda dolazim.

Moja prtljaga je pronađena nakon četiri dana. Kažu to je uspjeh aviokompaniji, za pohvalu je, a ja mislim neka meni mojih lokalnih poznanstava jer da sam se oslonio samo na njihov službeni način rješavanja tog svog problema načekao bih se ja još i tko zna u kakvom stanju bih našao svoju prtljagu. Nagledao sam se ja u pustinji izgubljenih prostranstava, gradova, vojnih utvrda i nadzornih postaja, svega što materijalno svjedoči o tužnim sudbinama nekih drugih mojih prethodnika, stranaca u Sahari, pa bih još trebao posebno isticati izgubljenu prtljagu...

Kad malo bolje razmislim, ta izgubljena prtljaga pomoća mi je da se što prije osvijestim i utopim u saharsku realnost, da misli okrenem od kuće prema zadaćama misije, kolektivnom i osob-

nom opstanku u svijetu koji je naviknuo gledati u leđa stranaca, jer kroz povijest, svi oni koji ovamo dođoše nekim poslom s vremenom odustadoše i vratiše se, a beduinski život osta isti onakav kao kad ga oni prvi put upoznaše.

UN-ove medalje

Došavši na TS nisam se stigao ni pozdraviti sa svima, a kamoli početi svoju priču o traganju za prtljagom već su me vukli za rukav da što brže uskočim u već postavljeni svečani postroj za dodjelu UN-ovih medalja, u povodu mog provedenog vremena u misiji. Brzo dotjerivanje, vraćena vrednina na licu, nakon nekoliko bezličnih dana, i eto me gordo stojim, a na prsimi mi načelnik stožera misije pričvršćuje službeni trag priznanja za sve što sam dosad uradio za UN. S ovom medaljom se završilo jedno razdoblje a počelo drugo, baš kao što sve biva nanovo pokrenuto u pustinja, ondje gdje je kraj i početak jedno te isto. ■

Drugi HRV OMLT u misiji ISAF u Afganistanu

Radno od prvog dana

Rad s afganistanskim vojskom, ispostavilo se, mnogo je zanimljiviji nego što se očekivalo. Svaka vojska ima drukčije običaje pa tako i afganistska. Vrlo su smireni i strpljivi. Prezentacijama i razgovorima uz pomoć prevoditelja, uvidjeli smo da su neke riječi vrlo slične našem jeziku, primjerice nišan-ciljnik, dušman-neprijatelj, čaj-čaj, kundan-usadnik... To im je bilo naravno vrlo drago pa su počele i šale...

Zdravko MILOŠEVIĆ

Drugi HRV OMLT je po dolasku i nakon isprácaja 1. OMLT-a preuzeo njihove boravišne prostorije, upoznao kamp "Mike Spann" i drugi dan otišao u kamp Afganistske narodne armije na upoznavanje s postrojbama koje će mentorirati.

Uvodne riječi zapovjednika ANA-inih postrojbi izražavale su zadovoljstvo radom s Hrvatskom vojskom i kao vojnicima i kao ljudima te da je sretan što i dalje dolazimo u Afganistan da im pomažemo i učimo novim metodama i postupcima u radu s opremom.

Rad s afganistanskim vojskom, ispostavilo se, mnogo je zanimljiviji nego što se očekivalo.

Svaka vojska ima drukčije običaje pa tako i afganistska.

Vrlo su smireni i strpljivi.

Promatraju nas i šute do trenutka kad se uvjere da znamo raditi s opremom. Kada im se po-kaže neka metoda koja je jednostavnija i lakša od njihove, onda se po-kažu osmjesi na licima kao kod male djece i

kimanje glavom čime po-kuazuju poštovanje!

Pre-

zentacijama i razgovorima uz pomoć prevoditelja, uvidjeli smo da su neke riječi vrlo slične našem jeziku primjerice nišan-ciljnik, dušman-neprijatelj, čaj-čaj, kundan-usadnik... To im je bilo naravno vrlo drago pa su počele šale da su Hrvati potomci došljaka iz Afganistana, a oni potomci Hrvata. Međusobni odnos uspostavljen je za vrlo kratko vrijeme. U razgovoru polako stječemo pravu sliku o afganistanskom narodu kao jednom napačenom narodu, ali punom ponosa i vjere u boljatik i budućnost. Grade se škole, bolnice,

gradovi i naselja munjevito ras-

tu. Kabul danas broji više od

4 milijuna stanovnika, a

ni Mazar-e-

Sharif, ko-

ji je

dru-

gi po

veličini grad

u državi, ne zaostaje

je mnogo. Sve više i

više mlađih završava

srednje škole i

plani-

ra se upisati na fakultete. Favoriti su ekonomija, medicina i arhitektura.

Norveški pukovnik Olav Drivenes, viši brigadni mentor, zaželio nam je dobrodošlicu i tom prigodom održao uvodni briefing o Afganistanu i njegovim budućem planskom razvoju na područjima ekonomije, medicine i razvoju infrastrukture. Kao zahvalu za dosadašnju suradnju i još bolju daljnju suradnju hrvatskih i norveških timova u međunarodnim misijama, zapovjednik 2.OMLT-a uručio mu je prigodni poklon. Jedan dan je padala kiša pa je dosta zahladilo za razliku od proteklih dana. Kiša je dobro došla ne samo za zemlju da malo pokrene vegetaciju i hranu za ovce i koze kojih ovdje ima mnoštvo ali gladuju kad je suša, već i nama jer ubija prašinu koja se podvlači i kroz zatvorena vrata. Jedina stalna pojava je vjetar koji puše 24 sata dnevno neprestano i istim intenzitetom. Nevjerojatno! Ali po ljeti će dobro doći jer smo čuli da temperatura raste i do pedesetak stupnjeva, a nekad i više. 2.HRV OMLT uz svakodnevna mentoriranja provodi i samostalna uvježbavanja, kao i gađanja iz pješačkog naoružanja, održavanja i opsluživanja vozila i opreme

tjedne preglede, defektaze i

sl. Slobodno vrijeme, kojeg nema baš previše, provodi se u teretanama opremljenim vrhunskim spravama, na stolnom tennisu, bilijaru ili internetu.

Vladimir i Dragan MENČIK, hrvači "Slatine" i ročnici sportske satnije

Hrvanje - vojni sport broj jedan!

"Profesionalizacijom vojske još će više do važnosti doći fizička pripremljenost vojnika, mislim da bi tu hrvanje moglo biti i osnovni sport, broj jedan u vojski", mišljenje je Vladimira Menčika, starijeg od dvojice braće, vrhunskih hrvača koji istodobno studiraju, treniraju, natječu se i služe vojni rok u sportskoj satniji..."

Domagoj VLAHOVIĆ, snimila Mirela DASOVIĆ

Braća Vladimir (24) i Dragan (22) Menčik trenutačno su u vrlo turbulentnom dijelu svog sportskog i životnog puta. Naime, ta dvojica hrvača "Slatine" najmanje vremena provode u svojem klubu, pa čak i u svojem gradu. Osim što služe vojni rok u sportskoj satniji, oni i studiraju na zagrebačkom Kineziološkom fakultetu, pa je i logično da treniraju u metropoli: gostoprivrstvo im pruža Hrvatski klub "Zagreb". Zanimljivo je da će na budućim natjecanjima među njihovim protivnicima biti upravo "zagrebaši" s kojima sada treniraju.

Je li u izboru sporta, grčko-rimskog hrvanja, mlađi brat sljedio starijeg?

VLADIMIR: Zapravo, počeli smo u isto vrijeme, negdje u petom-šestom razredu. Jednostavno, stalno smo u sportu bili zajedno i tako smo krenuli u hrvanje, koje nam se na posljeku najviše svidjelo. Tu smo i ostali i počeli postizati rezultate. Eto, sve to traje već deset-jedanaest godina.

DRAGAN: Hrvanje je i inače u našoj školi i gradu sport s dugom tradicijom. Stoga, izbor je bio logičan.

VLADIMIR: Naš klub postoji već 35 godina i jedan je od najstarijih

hrvačkih klubova u zemlji. Tradicija se nikad nije prekidala, njegovi osnivači su i dandanas dijelom aktivni u Klubu i pokušavaju ga održati na postojećoj razini: prvoligaškoj. Ove sezone ćemo se boriti za ulazak među prva tri kluba u Hrvatskoj, prošle smo bili nešto slabiji, šesti.

Kakvi su uvjeti treniranja u Slatini?

VLADIMIR: Znate kako je, sport je mali i nitko u njega ne ulazi dovoljno, tako da je teško trenirati. Jedino što je održalo hrvanje u Slatini bila je ekipa i zajednički rad. Imamo stručnjaku na kojoj treniramo i to je to. Teretana, užad i slično, to sve

nedostaje. Pokušavamo nedostatke nadoknaditi radom, kombiniramo na sve moguće načine. Teško je, ali uspijevamo.

Trenutačno trenirate u "Zagrebu", dakle, među klubovima postoji solidarnost?

DRAGAN: Tako je, ali nije da samo treniramo. U "Zagrebu" nas dvojica vodimo početnike, svatko od nas ima svoju grupu klinaca. Uvodimo ih u hrvanje.

Jesu li uvjeti u metropoli bolji?

DRAGAN: Zapravo, isti su kao i drugdje. Ne mislim previše na uvjete, najvažniji su volja i želja.

Zašto je hrvatsko hrvanje izgubilo status međunarodno trofejnog sporta?

VLADIMIR: Nekad se puno više ulagalo, išlo po pripremama...Ipak, mislim da je i pristup bio drukčiji. Sad se sve promjenilo. Svi govore o financijama, ali nije samo o tome riječ. Ipak, sad imamo više perspektivnih hrvača koji osvajaju medalje i vani, poput Nenada Žugaja. Daju

Dragan: "Ne mislim previše na uvjete, najvažniji su volja i želja"

nadu da će hrvanje opet dobiti prijašnji status.

Kako ste se vas dvojica rasporedili po kategorijama?

DRAGAN: Ja trenutačno imam 63 kilograma, ali uglavnom variram od 55 do 60. Za nastup na Prvenstvu

Hrvatske namjeravam skinuti osam kilograma, nastupiti u kategoriji do 55 ići na prvo mjesto. Neće biti lako. Primjerice u vojsci treba biti dežuran cijeli dan i onda još ići na trening...

VLADIMIR: Na PH-u ću nastupati u kategoriji do 66 kg, a to je i moja uobičajena kilaža.

Jeste li se ikad međusobno pohrvali?

VLADIMIR: Samo kao sparing-partneri. Stalno hrvamo, ali nikad "službeno".

Tko je jači?

DRAGAN: (smijeh) Ne znam, morat ćemo to provjeriti!

Čini se da je Dragan trofejniji?

VLADIMIR: Izrazito sam ponosan na brata. Dragan se okitio medaljama: višestruki je kadetski, juniorski i seniorski prvak Hrvatske, kao i najbolji sportaš Slatine. Mene je zadesila najgora strana sporta: ozljede. Bio sam prvak države 2001. i odmah sam potom ozlijedio koljeno na meču protiv Petrinje. Završio sam na operaciji i imao dulju stanku. Bilo je "treba- ne treba", a na kraju je ispalo da je trebalo odmah reagirati.

Naše čitateljice će, Dragane, sigurno zanimati kako skidate osam kilograma u deset dana?

DRAGAN: Kao prvo, ne skidam masnoću, nemam baš puno masti. To je uglavnom "skidanje" vode iz organizma. I taj gubitak nije dugotrajan, poslije natjecanja, za dva-tri dana, sve se vrati. Postoji dijeta, izbacujemo tjesteninu, kruh i krumpir, jedem samo meso bez dodataka. I tekućina je na minimumu, deset dana pijem dva decilitra vode dnevno, naravno, ako se izdrži. I treba trčati koliko se može, tijekom toga se zabundati kapom i dvostrukom trenirkom. Odmah moram reći, ne može se baš najbolje spavati, osobito zadnja četiri dana. Na kraju dođete na natjecanje umorni, ali ipak je u vama ostalo snage.

Prevladava li u hrvanju grčko-rimskim stilom snaga ili tehnika?

VLADIMIR: To svi pitaju, ali nemoguće je odgovoriti. Po tome se hrvači i razlikuju, netko je snažniji,

a netko ima bolju tehniku, veći je taktičar, iskusniji je ili borbeniji.

Vaš sport među borilačkim ima "klasični" status. Što mislite o kolegama iz udaračkih sportova?

VLADIMIR: Govorimo o novim sportovima poput ultimate-fight-a. Mislim da su stvoreni zbog publike i zarade. Vjerojatno je publici do-

Vladimir: "Izrazito sam ponosan na brata"

sadnije gledati hrvača koji se "nateže". Također, rijetko tko i razumije pravila grčko-rimskog hrvanja. Lakošće je gledati nekoga tko udara šakom ili koljenom po glavi, nego nekoga tko izvede hrvačku tehniku za koju je godinama vježbao, i po više tisuća ponavljanja.

Biste li preporučili roditeljima da im se djeca bave hrvanjem?

DRAGAN: Evo, mi treniramo dječcu i dosad nije bilo puno ozljeda. Hrvanjem se razvija cijelo tijelo, ne ma razbijenih noseva...Naravno, ima ozljeda kao i u svakom sportu.

VLADIMIR: Mnoge poznate osobe, još od stare Grčke, koristile su se hrvanjem za razvijanje i duhovnih i tjelesnih sposobnosti. U svakom slučaju, može biti i osnova za neke druge sportove.

Sprega vojske i hrvanja?

VLADIMIR: Profesionalizacijom vojske još će više do važnosti doći fizička pripremljenost vojnika, mislim da bi tu hrvanje moglo biti i osnovni sport, broj jedan u vojsci. ■

Opslužna bojna ZZIO-a "Petar Zrinski"

Na njima sve počiva

Postoje postrojbe koje kao da su nevidljive. No, da ih nema, mnoge zadaće bile bi neizvedive i puno stvari u kompleksnim sustavima kakav je ZZIO "Petar Zrinski" počiva upravo na ljudima iz Opslužne bojne

Dražen JONJIĆ, snimio Dražen VOLARIĆ

Zapovjednik Opslužne bojne satnik
Milan Puškarić

Puno puta pišući o postrojbama ili zapovjedništvoima Oružanih snaga ostanemo impresionirani sposobnostima ljudi za najzahvatnije zadaće ili zadivljeni nekim novim oružanim sustavima. Zaslужeno, nema što. No, postoje postrojbe koje su pomalo nevidljive, kojih se uglavnom ne sjetimo osim onda kada negdje treba putovati ili kada nam izgori najobičnija žarulja ili kada treba objedovati. Jedna od tih „nevidljivih“ postrojbi, ljudi „nevojničkih“ specijalnosti je i Opslužna boj-

na ZZIO-a "Petar Zrinski". U kompleksnim sustavima kakav je ZZIO postoji puno običnih zadaća i upravo na Bojni je omogućavanje njihovog ispunjenja. I sami smo se uvjernili u njihovu učinkovitost. Da složeni mozaik Opslužne bojne radi kao sat najbolje pokazuje, što je samo na prvi pogled paradoksalno, njihova neprimjetnost. No, bespriječno čist krug, uredi, sašivene oznake i oprane odore, do jučer i skuhana i poslužena hrana, tiskani plakati, govore kako iza tih „običnih“ aktivnosti skriveno stoji puno truda, koordinacije i planiranja.

Logistička potpora vojarni

"Opslužna bojna je provedbena logistička postrojba u ZZIO-u, namijenjena za pružanje logističke potpore ne samo ZZIO-u, već i svim ustrojbenim cjelinama MORH-a i GS-a OSRH koje su smještene u vojarni Ilica 256 b", ističe nam zapovjednik Opslužne bojne satnik Milan Puškarić. "Naša zadaća je održavati zapovjedni stupanj bojne spremnosti i neprekidnog funkcioniranja logističkog sustava. Naravno, u svojemu sastavu imamo i ročnike koji tijekom obuke, ali i svakodnevnih aktivnosti stječu visoku razinu sposobljenosti i uvježbanosti". U sastavu Bojne nalaze se graditeljska desetina i uslužni servisi, krojači, brijači, servis za pranje i peglanje te spremaćice. Naravno, tu su i mehaničari iz tehničke radionice kao i transportni vod, ali i čitav niz majstora: električara, vodoinstalatera, ljudi koji se bave toplinskim stanicama. Tu je k tome i organizacija nadzora ulaza u vojar-

nu. Vojničkim jezikom govoreći sve je propisano unutar funkcionalnog područja logistike. No, onaj, po nama vrlo bitni voljni moment, motiviranost za zadaću stvar je profesionalizma. I zato imamo i čistu odjeću i uredne frizure. I zato su naša vozila spremna za putovanja na zadaće, a naši vozači ti koji nas na njih vrlo sigurno prevoze.

Maksimalno učinkoviti

A ne jednom smo se uvjernili kako vrijedni djelatnici Opslužne bojne i te kako rade na razvijanju maksimalne učinkovitosti svojega sastava. Kada ih dostignu, oni ih pomiču, kako bi kvaliteta rada i njihove temeljne zadaće, bile obavljene na najbolji mogući način, a na zadovoljstvo naših korisnika. I kada treba urediti dvoranu za obilježavanje obljetnica, tehnički organizirati čitav niz sastanaka kojima je nositelj ZZIO, zove se Opslužna bojna i možda malo sebično, zaboravlja na količinu sitnih poslova koji su nužni za uspješnu organizaciju. A koliko su u svome poslu uspješni govore nam i pohvale za malo svih ustrojbenih cjelina MORH-a i OSRH. Na žalost, posao logističara je takav da je najgore kada si primjetan. Tada je, vojničkim rječnikom govoreći, nešto pošlo ne baš željenim tijekom. S Opslužnom bojnom ZZIO-a takvih iznenađenja ne-

ma. I sve se događa na vrijeme i svaka aktivnost je održena.

U sastavu Bojne nalaze se i uslužni servisi, krojači, brijači, servis za pranje i peglanje...

A svako jutro vrijedna Bojna počinje „borbu“ s rokovima i sa zahtjevima korisnika iznalazeći načina i za nove iskorake. Priče o ovakvim djelatnicima su rijetke. Neke druge aktivnosti definitivno su atraktivnije. No, ponekad ih se sjetimo kada zaključimo kako njihove poslove ne bismo rado obavljali. Netko mora. I to dobro... ■

Pohvale za sudionike akcije HE Dubrovnik

Pripadnike HRM-a koji su sudjelovali u akciji ospozljavanja tunela Hidroelektrane Dubrovnik od naplavljivanja, pohvalio je načelnik GS-a OSRH, general zborna Josip Lucić.

Zapovjednik HRM-a, viceadmiral Zdravko Kardum, uručio je 15. veljače pisane pohvale sljedećim pripadnicima HRM-a: kapetanu fregate Zlatku Riviću, iz Zapovjedništva HRM-a, puškovniku Anti Malenici, 43. inženjerijska bojna HRM-a, kapetanu korvete Ivici Baturini, 352. satnija pomorskih

diverzanata HRM-a, kapetanu korveti Nevenu Katiću, Zapovjedništvo HRM-a, bojniku Damiru Milinoviću, 336. sanitetska satnija HRM-a, poručniku bojnog broda Borisu Kartelu, 352. satnija pomorskih diverzanata HRM-a, stožernom naredniku Nikoli Restoviću, 352. satnija pomorskih diverzanata HRM-a, nadnarednici Mariji Babić, 336. sanitetska satnija HRM-a, te vojnim namještenicima Anti Brajkoviću, Dom ZHRM i Mariju Gašparu, 336. sanitetska satnija

HRM-a. Podsjecamo da je u prosincu 2006. došlo do poplave u HE Dubrovnik, nakon čega su pripadnici HRM-a, 21. prosinca minirali armirano-betoniski čep u tunelu punom vode. HE Dubrovnik je tada ponovno bila sposobna proizvoditi struju.

OJI

“Los Caballeros” i Orkestar HV-a za zaljubljene

Orkestar HV-a održao je 14. veljače u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog prvi koncert u sezoni 2007.

Koncert je održan u organizaciji MORH-a i GS-a OSRH, a od uzvanika nazočili su zamjenik načelnika GS-a general puškovnik Slavko Barić kao i zapovjednik ZZIO-a general bojnik Mirko Šundov. U prvom dijelu programa slovenski tubist i skladatelj Igor Krivokapić izveo je vlastitu skladbu Rondo

fresco. Rondo fresco izvorno se nadovezuje na posljednji stavak skladateljeve Prve simfonije (1999. - 2000.). No kako je koncert Orkestra HV-a održan na dan sv. Valentina tako su i autorove riječi o samoj skladbi uskladene

snimila Mirela DASOVIC

s ugođajem, odnosno: "Sve je u ovoj skladbi vezano uz veselje stvaranja. Dajmo glazbi da sanja o ljepotama i vrijednosti življenja..." poručuje autor. Usljedio je Koncert za violončelo i puhački orkestar austrijskog klasičnog i jazz pijanista skladatelja Friedricha Gulde. Solist na violončelu bio je Nikola Ružević. U drugom dijelu koncerta izvedena je FIES-TA MEXICANA! Mariachi “Los Caballeros” i Orkestar HV-a izveli su popularne meksičke ljubavne pjesme u aranžmanima Miljenka Prohaske i Ivana Androića. Drugi dio programa počeo je skladbom Francisa Coiteuxa: Conversation za sekset klarineta i puhački orkestar. Solisti skladbe bili su Slovenski sekstet klarineta. Usljedila je skladba Claudea Debussyja: Petite suite, a nakon toga uz Orkestar HV-a zasvirali su mariachi “Los Caballeros” meksičke ljubavne pjesme. Popularne pjesme poput Por Amor, La Mariquita, Besame mucho, Serenata i Granada oživjele su u glasovima Ivana Androića, Krešimir Fabijanića, Milana Grbića koje su pratili mariachi sastav. Ljubavne pjesme na dan ljubavi. Upravo ono potrebno za još jednu nezaboravnu koncertnu noć.

M.VUKOVJAC

Taborovanje vojnika SzOiDL-a Požega

Na taborišnom prostoru Novo Selo i Radovanci, djelatnici Središta za obuku i doktrinu logistike Požega proveli su od 29. siječnja do 2. veljače taborovanje s vojnicima 4/06 naraštaja.

Svrha taborovanja bila je ospozobiti vojнике za organizaciju života i rada u prirodnom okruženju (danju-noću), uvježbati vojниke i vođe za borbenu djelovanja do razine desetine i upoznati ih s taktičkim radnjama i postupcima do razine voda. Taborovanje se provodilo u zimskim uvjetima, zbog kojih je uložen dodatni napor da bi se planirane zadaće realizirale. Vrednovanje i ocjenjivanje vojnika u proved-

bi situacijskih vježbi provodili su časnici za obuku i doktrinu i na taj su način ustvrdili osposobljenost vojnika u znanjima i vještinama propisanim za vojnoslužbene djelatnosti logistike što je i svrha ovih situacijskih vježbi. Mladi vojnici su se uspješno dokazali u provedbi situacijskih vježbi i to vježbi logističke potpore snagama u boju, kretanja vozila po teško prohodnim podlogama i u koloni te upravljanju vojnim nebojnim vozilima, pokazavši da su osposobljeni za provedbu svih zadaća koje se budu pred njih postavile na završnoj vojnoj obuci. Uz veliko zalaganje vojnika koje je bilo vrlo

zahtjevno zbog vremenskih uvjeta i djelatnici Središta su dali svoj doprinos uspješnosti taborovanja koje je proteklo bez izvanrednih događaja. Tijekom taborovanja djelatnici nadređenog zapovjedništva ZzL-a obavili su i nadzor provedbe obuke te izrazili svoje zadovoljstvo viđenim. Zapovjednik SzOiDL-a Požega brigadir Alojz Tomašević i zamjenik zapovjednika načelnik stožera Središta brigadir Ivan Valentić također su izrazili zadovoljstvo provedbom taborovanja, pohvalivši djelatnike i vojнике za iskazan trud i uspješnu realizaciju zadaća.

OJI

Novi Dozor

UKRAJINSKA tvrtka Morozov iz Harkova predstavila je novu inačicu lakog oklopног vozila Dozor-B pogonske konfiguracije 4x4. Riječ je o oklopnom transporteru kojeg je tvrtka razvila na privatnu inicijativu i nudi ga tržištu, domaćem i međunarodnom, kao zanimljivu alternativu.

Vozilo ima tri člana posade: zapovjednika, vozača i strojnici, a može prevesti još osam vojnika. Konstruktori su nastojali postići što višu razinu oklopne zaštite pa tako oklopno tijelo štiti posadu od paljbe streljačkog oružja i od šrapnела. Veća je pozornost posvećena zaštiti od mina.

Dozor-B ima poseban oblik, dvostruku podnicu, poboljšana sjedala i sigurnosne pojaseve, prednji su kočači postavljeni daleko naprijed i u slučaju eksplozije putnički dio nije toliko ugrožen, između motornog i putničkog prostora postavljena je čelična ploča. Opremljen je i NBK

zaštitnim sustavom te sustavom za gašenje požara.

Pogoni ga novi motor zapadne proizvodnje, Deutz BF 4M 1013FC snage 190 kW (258 KS) koji zadovoljava EURO III normu o čistoći ispuha. Mjenjač je automatski s pet brzina Allison 1000LCT.

Za razliku od stare inačice Dozora-B, nova inačica ima zapadni mo-

tor dobroih ekoloških karakteristika, dizajn je dodatno pročišćen i moderniziran, osobito prednja maska vozila koja sad djeluje znatno modernije. Svi su ostali elementi ostali nepromijenjeni pa su zadržani temeljni elementi konstrukcije: jednostavnost, učinkovitost, modularnost i dobra terenska pokretljivost.

M. PETROVIĆ

Iranu isporučeni sustavi Tor-M1

U SIJEЧNJU su ruski i iranski dužnosnici potvrdili da je Iranu potkraj prosinca prošle godine okončana isporuka PZO sustava Tor-M1 (SA-15 Gauntlet). Na temelju ugovora kojeg su potkraj 2005. sklopile Rusija i Iran, čija se vrijednost procjenjuje na oko 700 milijuna američkih dolara, do kraja prosinca prošle

godine ruska tvrtka Rosoboronexport isporučila je 29 sustava Tor-M1.

Tor-M1 je mobilni obrambeni protuzračni sustav, opremljen s osam projektila zemlja-zrak kojima može napasti protivničke zrakoplove te krstareće projektili na malim i srednjim visinama, a maksimalna visina na kojoj može napasti zahvaćene ci-

ljeve je 10 km. Sustav Tor-M1 proizvodi ruskva tvrtka Almaz-Antei, i nasljednik je sustava Osa (SA-8 Gecko). Svaki pojedini sustav Tor-M1 sastoji se od 8 projektila, radarskog sustava, sustava za upravljanje paljbom, te zapovjednom postajom. Tor-M1 može detektirati do 48 raznih ciljeva, koji mogu imati minimalni radarski odraz do 0,10 m. Maksimalni zahvat ciljeva u zraku je 25 km, pri čemu može istodobno napasti dva različita cilja (95-postotnom preciznošću) u zraku na udaljenosti do 12 km, i rasponu visina od 10 do 6000 m, u svim vremenskim uvjetima danju i noću. Brzina lansiranog projektila iznosi 850 m/s, a sam projektil ima 15 kg tešku visokoeksplozivnu rasprskavajuću bojnu glavu s blizinskim upaljačem. Njegovi dizajneri uobičavaju reći kako je sustav Tor-M1 1,5 puta učinkovitiji nego francuski sustav Crotale i britanski sustav Rapier.

I. SKENDEROVIC

Prvi elementi FCS-a spremni 2008.

AMERIČKA kopnena vojska (US Army) očekuje kako će prvi elementi novog borbenog sustava FCS (Future Combat Systems) biti spremni za operativnu uporabu 2008. Prema izjavama dužnosnika koji vode program FCS prvi će elementi biti navođeno streljivo, senzori i neki dijelovi buduće FCS komunikacijske mreže.

Program FCS je trenutačno najvažniji razvojni program američke kopnene vojske, neki kažu i najvažniji u posljednjih četrdesetak godina, kojemu je cilj stvoriti umreženu obitelj posadnih i besposadnih vozila, oružja i senzora koja bi trebala nuditi znatno veću učinkovitost i preciznost.

Predviđa se da bi prva potpuno FCS kompatibilna i opremljena brigada trebala postati operativna tek

2015., no vojska želi da tehnologije koje sazriju za operativnu uporabu uđu u postrojbe što je prije moguće. Tako će se FCS tehnologija uvoditi postupno, kako koji dio bude dovršen, uz želju da do 2015. sve bude dovršeno i operativno sposobno.

Konkretno, za 2008. su predviđeni vođeni projektili NLOS-LS (vertikalni lancerski sustav za navođene projektili), autonomni senzori UGS (za nadzor, prikupljanje podataka i ciljanje) te inovativni minski sustav IMS (zovuga "pametne mine"). Namjera je također uzeti one dijelove tehnologije umrežavanja koji su spremni i ugraditi ih na postojeća vozila kopnene vojske kao što su tenk M1 Abrams,

US Army

BVP M2 Bradley i sveprisutni Humvee.

Analitičari se nadaju kako će upravo FCS, kad postane potpuno operativan omogućiti vojsci uspješno suočavanje i poražavanje asimetričnih prijetnji koje dominiraju modernim vojnim operacijama, osobito onima koje se izvode u urbanom okruženju.

M. PETROVIĆ

U PONEDJELJAK 23. siječnja u testnom središtu Žukovski, na svoj prvi probni let poletio je prvi proizvedeni primjerak mornaričkog višenamjenskog borbenog aviona MiG-29K. Riječ je o borbenom avionu koji je proizведен za potrebe indijske ratne mornarice, koja je naručila 16 aviona MiG-29K/KuB koji će kari opremiti svoj nosač aviona INS Vikramaditya (nosač aviona nosi ime po legendarnom kralju iz indijske povijesti).

Nosač aviona INS Vikramaditya je nekadašnji ruski laki nosač Admiral Gorškov (koji se u operativnoj uporabi ne nalazi od 1994.), a tijekom 2004. između Rusije i Indije sklopljen je konačni ugovor o prodaji Indiji. Vrijednost sklopljenog ugovora iznosi 1,6 milijardi američkih dolara.

Poletio prvi indijski MiG-29K

ra. Gotovo polovica tog iznosa (670 milijuna američkih dolara) pokriva remont i modernizaciju nosača aviona koji se provode u Rusiji, dok druga polovica iznosa pokriva kupnju 16 aviona MiG-29K/KuB (Fulcrum D) i 10 protupodmorničkih helikoptera Kamov K-28. Indija je inicijalno naručila 16 aviona, 12 jednosjednih te 4 dvosjedne inačice, ali je nastavila daljnje pregovore s Rusijom oko moguće kupnje dodatnih 30 aviona.

Prve proizvodni primjerke indijskog aviona MiG-29K isporučiti će Indiji tijekom lipnja ove godine, dok se primopredaja nosača INS Vikramaditya očekuje tijekom 2008. Radi opremanja svog nosača aviona, Indija razmatra i kupnju aviona E-2C Hawkeye, ali zasad još nije donesena konačna odluka. Do studenoga ove godine Indiji će biti isporučeno 6 aviona MiG-29K, koji će biti bazirani u Goai, gdje će Indija provoditi daljnja letna testiranja aviona i pre-

obuku svog tehničkog i letačkog sastava. Ruski dizajneri MiG-a 29K navode kako je to definitivno avion nove generacije, koji ima digitalizirani "glass" kokpit, znatno snažniju pogonsku skupinu s dva motora RD-33K treće serije, novi višemodni radar, veći dolet, te mogućnost nošenja ruskog navođenog naoružanja nove generacije. Četiri indijska dvosjeda, koje će rabiti i za obuku, imat će poput jednosjeda punu operativnu sposobnost za borbenu djelovanja, odnosno u odnosu na jednosjede razlikovat će se ponajviše svojim kraćim doletom.

U Rusiji se nadaju kako će uspjeh ugovora oko indijskih mornaričkih MiG-ova pomoći oko uspjeha na indijskom MRCA natječaju, na temelju kojeg bi Rusija dobila narudžbu za čak 126 borbenih aviona MiG-35. Svoju veliku prezentaciju ruska zrakoplovna MiG Corporation priprema za veljaču i Bangalore Aero India Airshow.

I. SKENDEROVIC

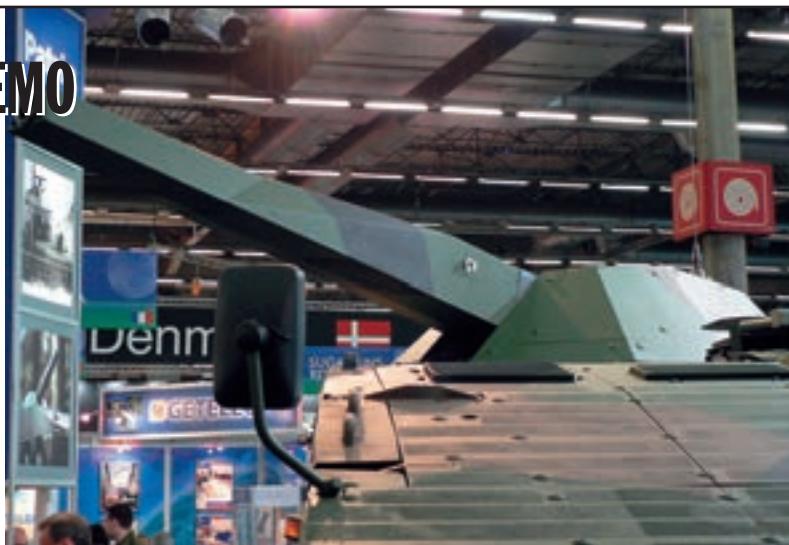
Slovenska vojska odabrala NEMO

U PROSINCU prošle godine slovensko ministarstvo obrane je potpisalo konačni ugovor s finskom Patriom i domaćim Rotisom o nabavi 135 oklopnih kotačnih vozila AMV u četiri inačice među kojima će biti i javnosti još nepoznat broj u inačici samohodnog minobacačkog sustava NEMO. Ukupna vrijednost ugovora iznosi 278 milijuna eura. Riječ je o offset ugovoru kojim je definirano da će slovenska industrija izravno sudjelovati s 30% njegove vrijednosti dok će ostalih 70% biti pokriveno izvozom raznih slovenskih roba i usluga. Proizvodnja vozila bi se trebala postupno u cijelosti preseliti u Sloveniju tijekom 2007. i 2008. u čemu bi osim tvrtke Rotis trebalo sudjelovati i Gorenje.

Inače, Slovenija je prvi kupac sustava NEMO koji bi se najjednostav-

nije mogao opisati kao manji i jefitiniji AMOS. NEMO je Patria prvi put predstavila na izložbi Eurosatory u Parizu prošlo ljeto. To

je jednocijevni kupolni besposadni sustav kalibra 120 mm i težine od samo 1500 kg te se stoga može lako montirati na različita kotačna i gusjenična vozila i na laka brza plovila. Sustav je spreman za paljbu u roku od 30 sekundi, a izlazak iz vatretnog položaja je moguć odmah nakon ispaljenja. Ciljeve može ga-

dati i izravnom vatrom. Punjenje se obavlja poluautomatski dok je zauzimanje ciljničkih elemenata u potpunosti automatizirano. Također, NEMO ima mogućnost istodobnog pogađanja istog cilja sa 6 granata ispaljenih u slijedu po različitim putanjama.

V. SLAVER

Počela gradnja indijskog nosača zrakoplova

INDIJA je počela pripremne radove na prvim sekcijama novog nosača zrakoplova Project 71 istisnine 37 500 tona, dok su početkom studenog službeno počeli radovi na konstrukciji prvog modula. Nosač zrakoplova klase Vikrant u potpunosti će biti izgrađen u brodogradilištu Cochin Shipyard Ltd koje se nalazi u južnoj Indiji koristeći se pritom modularnim načinom gradnje sekcijskih blokova. Projektirali su ga stručnjaci tvrtke Naval Design Bureau (NDB).

Nakon izrade oko 120 od 800 blokova uz integrirano opremanje te zaštitu i bojanje metalnih površina pristupit će se polaganju kobilice novog nosača zrakoplova početkom

2007. dok je porinuće predviđeno za 2012. Zbog finansijskih problema projekt je u kašnjenju oko dvije godine čime je rok dostave produžen do 2014., uglavnom zbog problema nastalih pri akviziciji čelika za izradu trupa. Taj problem nedavno je riješen uvozom iz Rusije oko 1000 tona čeličnih bulb profila koji su bili esencijalni za početak gradnje konstrukcije jer indijska tvrtka Steel Authority of India (SAIL), u državnom vlasništvu, nije bila u mogućnosti isporučiti zahtijevanu količinu čeličnih profila. Rezanje čeličnih limova potrebnih za konstrukciju trupa nosača zrakoplova počelo je već u travnju 2005. u skla-

du s prvobitnim planovima. No, mornarički dužnosnici su bili uvjereni kako će tvrtka SAIL s dvije privatne i jednom državnom čeličanom moći zajednički isporučiti oko 2000 tona čelika uz dodatnu narudžbu od 4000 tona čeličnih bulb profila za gradnju novog nosača zrakoplova dugog 225 i širokog 58 metara.

Propulzijsko postrojenje novog indijskog nosača zrakoplova činit će četiri plinske turbine General Electric LM 2500 koje će se izraditi prema američkoj licenci u indijskoj tvrtki Hindustan Aeronautics Ltd u Bangaloreu, južna Indija. Moći će primiti skupinu od 30 zrakoplova lovaca i helikoptera uključujući 12 zrakoplova tipa MiG-29K, modernizirane zrakoplove Sea Harrier FRS Mk 51 te lake borbene zrakoplove.

Talijanska tvrtka Fincantieri SpA zadužena je za projekt i ugradnju propulzijskog sustava, strojarnice te provjeru ispravnosti brodskih sustava odvojeno od provođenja pokusnih plovidbi i primopredajnih ispitivanja.

M. PTIĆ GRŽELJ

Swordship - buduća vizija borbenog broda

FRANCUSKA brodograđevna grupacija DCN predstavila je novi futuristički koncept borbenog broda koji sintetizira širok spektar brodskih platformi, borbenih sustava, mrežnih tehnologija koji bi trebali zaživjeti do 2030.

Projekt nazvan Swordship temelji se na dugoročnoj viziji sljedeće generacije borbenih brodova koji će biti mrežno usklađeni i koristiti će se širokim spektrom operativnih inovacija. U skladu s vodećim brodograđevnim projektantom tvrtke DCN, Swordship će biti osnova za buduća istraživanja i razvoj kao dio korporativnog razvojnog programa. Autonomija plovila je projektirana na 45 dana s 40 članova posade uz visoki stupanj automatizacije brodskih sustava te mogućnosti krcanja dodatnih 40 mornara.

Plovilo najveće istisnine 3500 tona, ima duljinu preko svega 145 metara, širinu preko svega 33,6 metara te gaz 5,6 metara, bazira se na trimaranskoj formi trupa s nadgrađem niskog profila kako bi se postigao vrlo maleni radarski odraz. Kompozitno nadgraje je projektirano tako da se u potpunosti integri-

raju radari i komunikacijske antene u unutrašnjost nadgrađa.

Primarno naoružanje koje je predviđeno obuhvaća sustav za vertikalno lansiranje projektila s 48 cijevi namijenjen protubrodskoj, protuzračnoj, protupodmorničkoj borbi tako i napadu na kopnene ciljeve te trostrukim topovskim sustav kalibra 155 mm namijenjen ispaljivanju dalekometnog precizno vođenog streljiva. Naoružanje namijenjeno bliskoj borbi činilo bi sustav topova malog kalibra smještenih na pramčanom i krmenom dijelu nadgrađa. Nadalje, tvrtka DCN je konceptualizirala sustav bliske zaštite broda pomoću senzora te aktivo/pasivnih efektora za stvaranje štita nazvanog Naval Shield. Sletna krmena paluba i hangar projektiran je za 10 t helikoptera ili 3 bespilotne letjelice mase 1,5 tona svaka. Predviđeno je krcanje dvaju gumenjaka s tvrdim dnom duljine 11 metara i još ne-

dredeni broj daljinski upravljanih plovila.

Trenutačno je u potpunosti specificirana električna propulzijska strojna konfiguracija koja bi se sastojala od dva super provodljiva motora visokih radnih temperatura snage 21 MW koja bi se prenosila na vodomlazne propulzore, a pri čemu bi najveća brzina iznosila 30 čvorova. Plinska turbina snage 45 MW omogućavala bi postizanje brzina većih od 30 čvorova dok bi pri manjim brzinama, kada je u određenom režimu plovidbe potrebna akustična nezamjetljivost, stručnjaci DCN vjeruju kako bi gorive čelije snage 2,5 MW bile dovoljne za napajanje električnih motora.

M. PTIĆ GRŽELJ

Isporučen stoti Raptor

Raptor. To je bio ujedno i zadnji avion kojim je popunjena 94. lovačka eskadrila iz sastava 1. lovačkog puka, te je time navedeni lovački puk popunjen s ukupno 40 Raptora čime je postao prva postrojba USAF-a koja je u potpunosti popunjena (i operativna) avionima F-22A. U 1. lovačkom puku navode kako je to za njih nedvojbeno veliki trenutak jer su do prije 13 mjeseci bili postrojba koja je letjela na borbenim avionima F-15 (na kojima su letjeli proteklih trideset godina), a sada su prva postrojba USAF-a koja je popunjena Raptorima, a Langley prva zrakoplovna baza koja je udomila Raptore. Druga zrakoplovna baza u kojoj će biti smješten lovač-

ki puk popunjen Raptorima je Elmendorf, na Aljasci, ali će avioni F-22A u nju dolaziti preko Langleya jer će se tamo provoditi dio preobuke tehničkog i letačkog sastava iz Elmendorfa.

Početkom siječnja 1. lovački puk već je uključen u redovitu rotaciju postrojbi koje čine Air Expeditionary Force, te će tako 12 Raptora i 250 zrakoplovaca iz 27. lovačke eskadre, koja također čini 1. lovački puk, biti premješteno u japansku zrakoplovnu bazu Kadena. Uz to, početkom veljače 14 Raptora preletjelo je u zrakoplovnu bazu Nellis, kako bi sudjelovali u glasovitoj vojnoj vježbi Red Flag.

I. SKENDEROVIC

SREDINOM siječnja 1. lovački puk iz sastava USAF-a, stacioniran u zrakoplovnoj bazi Langley, primio je stoti produžni primjerak višenamjenskog borbenog aviona F-22A

Protuoklopni bacači

Laki protuoklopni bacači (Light Anti-armour Weapon - LAW) koji se rabe s vojnikovog ramena u zadnjih petnaest godina postali su jednako važno oružje pješaštva kao i automatska puška

Pripremio Tomo JANJČEVIĆ

akao se više uglavnom ne rabe za protuoklopnu borbu, LAW-ovi su se pokazali kao idealno oružje asimetričnih ratova. Tipičan primjer suvremenog LAW-a je Talley Defense Systems M72 kalibra 66 mm. Razvijen je još početkom šezdesetih godina prošlog stoljeća kako bi svakom američkom vojniku dao mogućnost učinkovite protuoklopne borbe. M72 je uveo revolucionarno rješenje teleskopske cijevi koje je dopuštao znatno smanjenje dužine oružja što je bitno olakšavalo njegovo nošenje na bojišnici. Uz to u svakom je lanseru zapečaćena raka s kumulativnom glavom te stoga samo oružje nije zahtjevalo znatnije održavanje. Svaki je lanser dobio i jednostavni ciljnik koji je osiguravao zadovoljavajuću preciz-

nost na malim udaljenostima. Ono što se vojnicima posebno sviđalo je da su nakon uporabe M72 jednostavno bacili. Zbog svega toga vojnici su ga vrlo brzo prihvatali kao oružje koje im uz neznatnu masu pruža do tada nezamislivu vatrenu moć i to protiv njihovog najvećeg neprijatelja - tenka. U Južnom Vijetnamu su američki vojnici vrlo brzo otkrili da je M72 učinkovit ne samo protiv oklopnih vozila već i protiv bunkera ili zemljanih grudobrana, što je značilo da je doslovno svaki vojnik prije odlaska u akciju htio na svojim leđima imati barem jedan lanser.

Tijekom osamdesetih godina prošlog stoljeća američka kopnena vojska je zaključila da je bojna glava M72 preslabaa da bi probila oklop

najnovijih sovjetskih tenkova te su potražili zamjenu. Tako je novi standardni LAW američke vojske postao Saab Bofors Dynamics AT4 (američka mu je oznaka M136) kalibra 84 mm. Na žalost običnog vojnika povećana učinkovitost protiv oklopa imala je svoju cijenu u povećanoj masi - 7,5 kilograma. Tako je M136 tri puta teži od M72. Zbog toga ne čudi da je od početka "rata protiv terorizma" američka vojska u naoružanje vratila naprednije inačice M72 kako bi zadovoljila sve veću potrebu za lakisom oružjem velike razorne moći kojim će svaki vojnik moći uništiti unutrašnjost bunkera, špilje ili zgrade. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Utjecaj terorizma na međunarodnu (globalnu) sigurnost

Za razliku od hladnoratovskog razdoblja u kojem je mogućnost sigurnosne destabilizacije globalnih razmjera bila svojevrsna privilegija dviju supersila (SAD i bivši SSSR), novi uvjeti ubrzanog asimetričnog razvoja (asimetrične globalizacije) i tehnološke tranzicije omogućuju velikom broju zemalja, različitim udrugama, pa čak i pojedincima isto takvo djelovanje

Božo VUKASOVIĆ

Kao posljedica toga sve je manje sukoba koji se vode na klasičnom bojištu na kojem se sukobljavaju vojne snage, a sve je više onih u kojima se sukobljavaju civilni međusobno ili s različitim vojnim ili paravojnim snagama. Porastu prostora za asimetrične sukobe pogoduje propast autokratskih država u ne razvijenim zemljama s jedne strane, te smanjenje klasične uloge države u osiguranju socijalne i sigurnosne stabilnosti u većini razvijenih zemalja s druge strane. Spomenute pojave spregnute s novim mogućnostima za djelovanje proizašlim iz tehnološke revolucije na području informacijskih tehnologija stvaraju nove vojnosigurnosne uvjete i izazove koji dominantno utječu na stanje globalne sigurnosti. (Hoffman

B. Terrorism and Counterterrorism
After September 11th, US Foreign Policy Agenda, 2002.).

U uvjetima globalizacije znatne vojne moći i geografskog čimbenika relativizirano je u odnosu na ekonomski čimbenik, znanje, ljudski i ekonomski potencijal neke države u procesu osiguravanja, širenja i za-državanja moći u svjetskom sustavu. Cilj sigurnosne politike u doba globalizacije ne može se svesti samo na jednu razinu, odnosno eliminiranja konkretnih opasnosti za opstanak ili za vitalne interese samo pojedinih država. Svijet je uistinu postao međuovisan i priroda novog umreženog sustava i odnosa između država ne dopušta povratak jedne svjetske supersile Amerike u izolacionizam ili otvoreno unilateralno djelovanje.

Globalizacija je ekonomsku i tehnološku moć raširila po cijelom svijetu. Ona je proces koji ne donosi samo ekonomski razvoj i pritom širi velike nejednakosti u bogatstvu, već potiče i rast nesigurnosti u svijetu. Globalizacija je u svojoj suštini stvaranje brojnih kompleksnih odnosa koje su povećale mogućnosti ne samo strateških međuodnosa država, transnacionalnih kompanija, već i kriminala i terorizma. Rast povezanosti i umreženosti različitih subjekata istodobno generira veliku nesigurnost svjetskog sustava. Iza globalizacije postoje rizici i prijetnje nuklearnim terorizmom, biološkim i kemijskim oružjem. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Opasnost iz dubina

Unatoč činjenici da je većina europskih država nakon 1990. smanjila svoje podmorničarske kapacitete, a neki su čak i u potpunosti odustali od njih, tržište podmornica se i dalje nezaustavljivo širi

Pripremio Tomislav JANJIĆ

Tržište klasičnih podmornica iz godine u godinu bilježi nezaustavljiv rast, čak iako se iz statistike isključe najveći korisnici podmornica: Francuska, Italija, Japan, Kina, Rusija, Velika Britanija i Sjedinjene Američke Države. Tijekom šezdesetih godina prošlog stoljeća 18 ratnih mornarica rabilo je oko 60 podmornica, dok je osamdesetih godina 25 ratnih mornarica u operativnoj uporabi imalo 190.

Tijekom 2006. broj ratnih mornarica koje u svom sastavu imaju podmornice povećao se na 34, ali se broj operativnih brodova smanjio na oko 180. Nove su podmornice izgrađene za ratne mornarice Malezije, Portugala i Južne Afrike, dok je još najmanje sedam mornarica objavilo planove za stvaranje ili proširenje svojih podmorničarskih snaga.

Sve to unatoč činjenici da je kupnja i uporaba suvremene podmornice jako skupa. Tako je Malezija kupila dvije podmornice klase Scorpène od tvrtke DCN/Navantia po cijeni od 974 milijuna američkih dolara. U tu je cijenu uključena i uporaba podmornice Quessant (klase Agosta 70) u obuci novih posada. Tako će malezijska ratna mornarica dodatnih 167,5 milijuna američkih

dolara potrošiti na obuku, a još 258 milijuna američkih dolara u izgradnju nove podmorničarske baze u Speanggar Bayu (Teluk Semangat) u Sabahu. Nova bi baza trebala biti gotova tijekom 2009. Malezija je uspjela u program kupnje podmornicama ugurati offset koji obuhvaća isporuku palminog ulja u vrijednosti od 280 milijuna američkih dolara i ostalih roba u vrijednosti od 112 milijuna.

Nova će baza osigurati mogunosti veza, popravaka i obuke, te će zbog toga dobiti simulatore koji znatno smanjuju cijenu obuke uz povećanje sigurnosti. U travnju 2006. objavljeno je da je tvrtka Armaris dobila ugovor vrijedan 29,3 milijuna američkih dolara za isporuku simulatora vožnje. Kako se od posada podmornica očekuje najviši stupanj uvježbanosti, što pak znači stalno vježbanje, njihova je obuka na podmornicama i skupa i opasna bez obzira na to jesu li one na dizelski ili nuklearni pogon.

Zbog visoke cije-

ne kupnje i održavanja podmornica nije čudno da su u međuvremenu neke države odustale od njih. Zadnja od njih je Danska, koja je rabila podmornice gotovo cijelo XX. stoljeće, te Crna Gora koja je objavila da nije zainteresirana za daljnju uporabu podmornica koje je naslijedila od bivše srpsko-crnogorske ratne mornarice. Danska je od svojih podmornica odustala tek nakon što je dobila dozvolu NATO saveza, koji je procijenio da one nisu više od značenja za taj savez. Zanimljivo je da je dozvola došla isti dan kad je NATO zatražio da danske podmornice otplove u Gibraltarski prolaz kako bi sudjelovale u operaciji "Active Endeavour". ■

Tekst u cijelosti
pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Razvoj podmorničarstva do konca Prvog svjetskog rata

Bez obzira na sve nedostatke koje je podmornica Fenian Ram imala, slobodno se može reći da je Holland gotovo genijalno riješio dva osnovna problema longitudinalnoj stabilnosti podmornice i osiguranju dovoljnog rezervnog uzgona podmornice

Igor SPICIJARIĆ

John Phillip Holland (I. dio)

Američka podmorničarska brodogradnja doživjela je svoj napredak u razvoju podmorničarske teorije i prakse prvenstveno je povezan s pojavom dvojice genijalnih izumitelja i konstruktora, Simona Lakea i Johna Phillipa Hollanda. Njihov međusobni dugogodišnji rivalitet urođio je nizom praktičnih rješenja i poboljšanja na njihovim podmornicama, koja su svaki put podizala podmorničarstvo na višu kvalitetnu razinu. U priči o povijesti podmorničarstva posebno mjesto pripada upravo Hollandu, tom začetniku američke podmorničarske flote.

Rane godine

John Phillip Holland rođen je 24. veljače 1841. u malom mjestu Lascannor, u okrugu Claire na zapadu Irske kao drugi od četvero braće. Njegov otac, također po imenu John Phillip, bio je u službi britanske

balne straže i zadaća mu je bila da nadzire obale u svom okrugu. Mali John je pohađao osnovnu školu u rodnom Lascannoru a zatim je u 5,5 milja udaljenom Ennistymonu pohađao srednju školu Kršćanske braće. Razlog zbog kojeg je svaki dan pješačio 11 milja bio je jednostavan; ta je škola u svom programu imala i tečaj iz navigacije. Već tada je mladi Holland, ponekad prateći svoga oca, zavolio more. Njegov otac je umrovljen 1853. nakon čega se čitava obitelj preseljava u susjedni gradić Limerick. Uskoro nakon selidbe umire mu otac, a on u novoj školi Sexton u Limericku upoznaje svećenika Bernarda O'Brienja.

Taj susret je bio od sudbinskog značenja za mladog Hollanda jer je otac O'Brien bio znanstvenik i izvrstan mehaničar. Bavio se izradom astronomskih instrumenata, teleskopa koji su imali mehanizam koji je omogućavao praćenje zvijezda

kao i izradom aparata kojima je demonstrirao djelovanje elektromagnetizma. Iz pisama samog Hollanda koji datiraju iz njegovih zrelih godina, vidljivo je da je otac O'Brien bio ključna osoba koja je usmjerila njegov život probudivši njegov talent i zanimanje za mehaniku. U to vrijeme, ondašnji biskup je zatražio od katoličke udruge Kršćanske braće da pomognu u obrazovanju starijih osoba u Irskoj. Kako je bilo nedovoljno kvalificiranih učitelja, taj posao je ponuđen i nadarenim učenicima među kojima je bio i John Phillip Holland. Pripremajući se za redovničko zvanje, Holland je pristupio redu Kršćanske braće 15. lipnja 1858. Nakon kratke obuke iz vjeronauka i pedagoških predmeta Holland je 3. studenoga 1858. počeo podučavati u samostanskoj školi u Corku pod imenom brat Phillip. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Ching Shih: gusarica na čelu flote

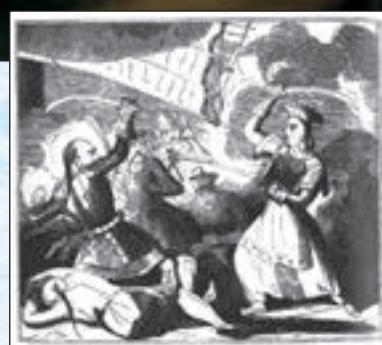
Ching Shih je sjedinila sve gusarske brodove i našla se na čelu brodovlja od čak četiri stotine lađa na kojima je bilo više od 70.000 mornara. Nije trebalo dugo čekati i broj lađa te svojevrsne gusarske koalicije popeo se na dvije tisuće i tako u povijest ušao kao najveća gusarska mornarica svih vremena...

Jurica MILETIĆ

Prije nego je postala gusaricom poznatom pod imenom Ching Shih (1785.-1844.) ta je Kineskinja bila prostitutka. Stjecajem okolnosti godine 1801. udala se za gusara Chenga Ija koji je pod svojim zapovjedništvom imao pravu flotu gusarskih brodova. Ne zna se točno zašto, ali svoje djece nisu imali, već su usvojili sina Changu Paoa. Kad joj je godine 1801. muž stradao u oluji, Ching Shih je sjedinila sve gusarske brodove i našla se na čelu brodovlja od čak četiri stotine lađa na kojima je bilo više od 70.000 mornara. Nije trebalo dugo čekati i broj lađa te svojevrsne gusarske koalicije popeo se na dvije tisuće i tako u povijest ušao kao najveća gusarska mornarica svih vremena. Kineska je gusarica potukla sve svoje muške takmace: toliki broj brodova i ljudi pod svojim zapovjedništvom nikad nije imao nijedan gusar.

Čini se da na čelo te flote nije došla baš lako, ali iskazala se kao spretna pregovaraćica, spletkarica i vješta političarka. Njezino ime u prijevodu doslovce znači Žena Starog Brata ili pak Žena iz obitelji Ching. Kao udovica, zaborav i utjehu ubrzo je našla u zagrljaju momka kojeg su ona i muž usvojili, i napokon se za tog usvojenog sina i udala, zadovoljivši tako ne samo svoje ljubavno-ljubavničke prohtjeve, već istodobno osiguravši i dinastičku vladavinu nad gusarskim brodovljem.

Svojeg je mladog ljubavnika imenovala svojim pobočnikom i postavila pravila igre koja su svi njezini

Ovaj nedavno nastali likovni prikaz Ching Shih svakako je previše "idealiziran", sigurno je autentičniji crtež iz 30-ih godina XIX. stoljeća (dolje lijevo), koji prikazuje kinesku gusarsku kraljicu u jednom od njenih pljačkaških pohoda

poslušnost. Zapovjedi su mogli izdavati samo zapovjednici flota, a naselja koja su pomagala gusare ni u kojem se slučaju nije smjelo ni napadati, ni pljačkati. Pljačkanje središnje gusarske riznice kažnjava-
lo se smrću, a smrću se kažnjava-
lo i svako silovanje zarobljenica. Znalo
se dogoditi da bez glave ostane i
mornar koji bi se u kakvu pustolovi-
nu upustio i s uzničinim dopušte-
njem. Njegovu bi pak partnericu
bacili s broda u more, s utegom pri-
vezanim za noge.

Kineski grad Guangzhou u pokrajini Guangdong koji nazivaju gradom cvijeća danas ima gotovo sedam milijuna stanovnika, a mnogim je strancima još uvijek bolje poznat pod engleskim nazivom Canton. Taj se engleski naziv temelji na starijem francuskom nazivu za cijelu pokrajinu u kojoj se smjestio. Kinezima je poznat i kao Grad pet koza. Legenda, nai-me, kazuje kako su u grad jednom davno stigla petorica bogova jašćući na pet koza, i stanovnicima donijela prvo hranjivo zrnje.

Riječ je o trećem po veličini kineskom gradu, i luci na Bisernoj Rijeci koja je plovna sve do Južnokineskoga mora. Čini se da je stariji od dvije i pol tisuće godina, a u prošlosti nekoliko su ga puta opustošili i Arapi i Perzijanci. Od Europoljana, prvi su stigli Portugalci; uvučeni u mnoge kolonijalne sukobe, morali su uzmaknuti i zadovoljiti se kolonijalnom tvo-revinom Macau. Stoljećima poznatu luku i središte trgovine, često su posjećivali i trgovački i ratni brodovi najmoćnijih mornarica svijeta. Trgovine, legalna i ona druga, cvale su, a onda su grad zauzeli Japanci. Nakon II. svjetskog rata, kako su rasli proizvodni troškovi u nedalekom Hong Kongu, u Guangzhou su se radali novi proizvodni pogoni s jeftinom radnom snagom. Jedno od udarnih turističkih odredišta Kine obiluje atrak-cijama: Park Yuexiu, zoološki vrt i Cvjetna pagoda, da spomenemo samo neke. Uzrečica kako je dobro jesti u Guangzhou poznata je i u Kini i u inozemstvu: nijedan drugi kineski grad nema toliko restorana i lokala u kojima se može uživati u vršnim kineskim i inim čajevima. A što se hotela tiče, Bijeli labud doista se doima nestvarnim.

Inače, s Hong Kongom je povezan vlakom, autobusom i trajektima. Kad je o prometu riječ, početak ove godine za grad-sku je jezgru posebno važan: motorkotačima je od 1. siječnja ulaz u grad zabranjen, a ugleda li se koji takav nakon 16. siječnja, bit će jednostavno zaplijenjen.

Ako se dogodilo da koji mornar bude odsutan, a bez valjana odobrenja, ili da je jednostavno dezertirao, morao je dobro paziti da ne bude uhvaćen jer u tom bi slučaju ostao bez jednog uha, a osim toga vodili bi ga naokolo i svima pokazivali kao primjer kako se kažnjava ne-posluh.

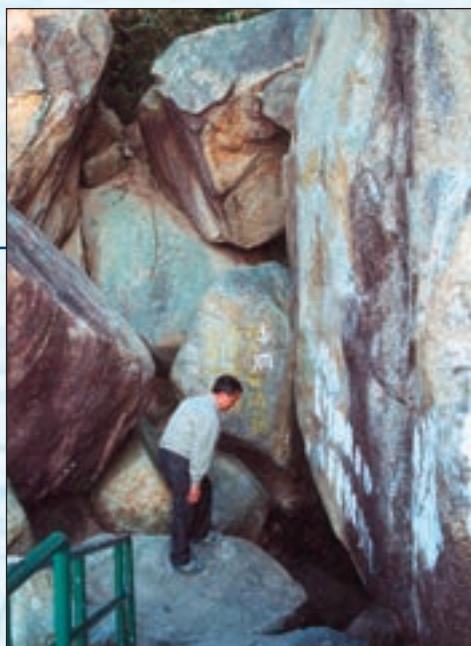
Ching Shihina flota počinila je mnogo gusarskih pljački: od slabo zaštićenih trgovačkih brodova, pa do priobalnih naselja. Napokon je

sve to dodijalo i vlasti, pa je protiv gusara bio pokrenut pravi pravcati rat. Godine 1808. počeo je niz pomorskih bitaka, ali rezultat je bio posve neočekivan. Umjesto da budu poraženi, gusari su sad imali još veći broj brodova.

Međutim, prava je opasnost gusarima Ching Shih napokon zaprijetila od drugih gusara, osobito od izravnog suparnika - gusara Opa Taea i njegove flote, koja je brodovlje Ching Shih primorala na uzak. Bojeći se kakve odmazde, Op Tae se istodobno stavlja pod okrilje vlade koja je i njemu i cijelokupnu njegovu ljudstvu uskoro zajamčila oprost. Isto je zatražila nekoliko godina kasnije i Ching

Shih, i kao spretna pregovaračica, uspjela ishoditi. Ostatak života pri-padnici njegove bivše gusarske flo-te proveli su ne bojeći se nikakve kazne, a ona sama vratila se svome prvobitnome zanimanju: možda nije više osobno nastupala u svim oblicima tog staroga zanata, ali je zato uspješno vodila i bordel i koc-karnicu u gradu Guangzhou. U dobi od šezdeset godina umrla je 1844. godine.

Ponešto romansirana inaćica njezina života prikazana je u kratkom romanu "La viu da Ching, pirata" (Udovica Ching, gusarica), autora Jorgea Luisa Borgesa koji se pak poziva na činjenice objavljene u djelu Povijest gusarstva Philipa Gossea. ■

Cheung Po Tsai što u prijevodu znači Cheung Po Dječarac - bio je kineski gusar kojeg su Cheng i Ching Shih prema nekim izvorima kao petnaestogodišnjaka ne usvojili, već oteli. Bilo mu je tada već petnaest godina. Usvojen će biti tek kasnije. Dotad je kao ribarski sin živio u pokrajinu Xinhui, a u poznjem se životu iskazao kao sjajan nastavljač gusarske tradicije svojih novih roditelja. Sve svoje gusarske potvrate imao je za vladavine dinastije Qing, uglavnom u priobalnom području Guangdonga. Premda je zapovijedao pravom privatnom vojskom od čak četrdesetak tisuća ljudi i mornaricom od šesto brodova, godine 1810. postao je kapetan carske mornarice dinastije Qing, i ostatak je života proveo kao carski službenik. U Hong Kongu se radoznalim turistima i danas pokazuje otočić Cheung Po Tsai na kojem je špilja (na slici) u kojoj je navodno sakrivaо svoje blago.

Renato Baretić: "Pričaj mi o njoj", AGM, Zagreb, 2006.

Iza Renata Baretića do ovog romana stajale su dvije zbirke pjesama, izbor iz TV kolumni te roman "Osmi povjerenik", kojim je osvojio čak pet književnih nagrada, a koji je doživio i dramatizaciju na sceni splitskog HNK. Svoju titulu majstora jezika, posebice dijalekata, opravdao je i u novom romanu, u kojem je zadržao osjećaj za jezičnu karakterizaciju likova (Tomina "slavonština" nasuprot Anitinoj splitskoj govoru) te se poslužio dijalogom kao glavnom formom prenošenja informacija, misli i komentara. Priča je smještena u Split 1993. godine, gdje se na sudskom hodniku susreću hrvatski branitelj i odvjetnik Tomo Kriste i novinarka Anita Čelan, te nakon nekoliko susreta počinju neobičan i mučan prelubnički odnos - "ljubavni trokut udvoje". Naime, Kriste je suprug nacionalne heroine, novinarke koja je taj status zadobila svojim ratnim izvješćima iz neimenovanog slavonskog grada (u kojem se prepoznaje Vukovar) i koja se vodi na popisu nestalih i zatočenih. Suprug Ivane Kriste u trenutku kad počinje vezu s Anitom izgubljen je i očajan čovjek koji je rodnu Slavoniju zamijenio Ivaninim rodnim Splitom, gdje se kreće u koordinatama odvjetničkog posla, brige za njuhovu kćerkicu Teu i mučne atmosfere nedjeljnih ručkova kod Ivanine obitelji. Nenadano zaljubljivanje Splišanke i Slavonca događa se u krajnje nezgodnim okolnostima, popraćenim presijecanjem njihovih poslovnih obveza i privatnih okruženja, a absurd kulminira zajedničkom potragom za Tominom ženom i Anitom potencijalnom ljubavnom suparnicom. Tomo i Anita su pojedinačno poput "junaka našeg doba" - pravični i nepokolebljivi - ali zajedno su krhki, izluden time što im se događa, u jednakoj mjeri sretni i nesretni. Između njihove sreće i nesreće Baretić je ispisao roman.

Mirela MENGES

FILMOTEKA**Treći Zagreb-dox - međunarodni festival dokumentarnog filma**

- Studentski centar, Savska 25
- od 26. veljače do 4. ožujka

Zagreb-dox već sigurno jest najpoznatija godišnja skupština dokumentarnog filma u ovom dijelu Europe. Uz veliku promidžbenu aktivnost, u svom je trećem izdanju uspio postati ono za što se posljednjih godina među igranim filmovima nametnuo sarajevski filmski festival. Stoga vjerujemo da će se, uz veliku potporu grada Zagreba i Ministarstva kulture te uz dobru posjećenost gledatelja, učvrstiti na tome mjestu, a da će posjetiteljima i dalje servirati redovitu porciju izvrsnih svjetskih i domaćih dokumentaraca. Na ovogodišnjem izdanju očekuje nas 120 dokumentarnih filmova sa svih strana svijeta, među kojima i osam iz Hrvatske. Program je podijeljen u dva glavna dijela - međunarodnu i regionalnu konkureniju, a ponovit će se i uspješan prošlogodišnji program pod naslovom Kontroverzni Dox. Među "kontroverznima" zanimljivošću teme najviše privlače švicarski *Carline lista*, prvi cijeloviti dokumentarac o radu Haškog suda, i srpski *Jedinica*, o djelovanju srpskih zločinaca poput Arkana i Legije. U glavnom programu najzanimljiviji je danski *Protivnici sreće* - ovogodišnji pobjednik Sundancea, najvažnijeg neovisnog svjetskog festivala. Riječ je o mlađoj afganistanskoj ženi koja se borila za mjesto u parlamentu na izborima 2005. Ovogodišnja novost odnosi se na program o najvećim svjetskim zavjerama. Ovdje iskače *Diana - noć kad je umrla*, o tome kako su u istrazi (možda) zataškani dokazi o smrti narodne princeze, a tu je i ruski *Kako je Putin došao na vlast*. Dakle, ovaj tjedan Zagrebom vladaju dokumentarci!

Leon RIZMAUL

1. ožujka 1872. Prvi nacionalni park na svijetu

U drugoj polovici XIX. stoljeća američka vlada shvatila važnost prirodnih ljepota svoje velike zemlje te je američki predsjednik Ulysses S. Grant potpisao izjavu kojom je stvoren prvi svjetski nacionalni park - Yellowstone. U izjavi je pisalo da se područje nacionalnog parka prepusta ljudima na uživanje, ali ga se ni u kom slučaju ne smije mijenjati. To je postala definicija svih budućih svjetskih nacionalnih parkova. Yellowstone je dio najvećeg planinskog masiva Sjeverne Amerike - Stjenjaka, a prepun je vodopada i rječnih kanjona. Ime je dobio prema žutim stijenama kanjona uz istoimeni rijeku, a posebna atrakcija su gejziri kojih ima više od tristo. Najpoznatiji gejzir zove se "Parobrod" i sa 116 metara svjetski je rekorder u visini izbacivanja vode. Poslije Yellowstona diljem svijeta države su počele otvarati nacionalne parkove, čuvajući na taj način svoje najljepše krajeve od negativnih učinaka ljudi. U Hrvatskoj je do danas proglašeno osam nacionalnih parkova. Najstariji hrvatski nacionalni parkovi, Plitvička jezera i Paklenica, proglašeni su 1949., a najmladi, Sjeverni Velebit, 1999. godine. Osim njih, status nacionalnog parka imaju još biseri Jadrana - Brijuni, Kornati i Mljet, te nedirnuta divljina Risnjaka u Gorskem kotaru, kao i prekrasni slapovi dalmatinske rijeke Krke. Najznačajnija i u svijetu najpoznatija Plitvička jezera, sa svojih šesnaest jezera međusobno spojenih pjenušavim kaskadama i šumečim slapovima, smatraju se najljepšim zaštićenim područjem u ovom dijelu Europe.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST**Eh, da mi je takav imunološki sustav!**

Svjedoci smo nekog čudnog atmosferskog poremećaja vremena. Stariji bi rekli - "nit' je ljeto više ljeto, nit' je zima više zima". Ta činjenica za posljedicu ima sve više bolesti i raznoraznih virusa. Opada imunološki sustav organizma te su slabosti sve prisutnije, a čekaonice u zdravstvenim ordinacijama sve punije. Neću reći da usporedno sa slabljenjem imunološkog sustava slabiti i naš duhovni život, ali se ipak usudujem spomenuti da i u pogledu toga doživljavamo neke čudne poremećaje. Grubo bi bilo reći "nit' je duh više duh, nit' je vjera više vjera", ali je točno reći da nas kao vjernike danas napadaju raznorazni virusi i da je prilično narušen imunološki sustav nas vjernika katolika. Promišljajući danas na prvu korizmenu nedjelju o odlomku svetog Evandželja, divim se našem Isusu. Đavao ga je napao s tri vrlo nezgodna virusa, kojima nijedan ljudski imunološki sustav ne bi odolio - novac, čast i vlast. Iako je Isus bio iscrpljen i gladan od četrdesetnevног posta, ipak zlo njime nije ovladalo i nije dopustio da ga nagrizaju prolazne slasti ovoga svijeta. Dragi moji prijatelji, počinjemo korizmeno vrijeme. Mnogi će zbog pomodnosti "gladovati" i tako "narušiti" svoj imunološki sustav. No, hoće li usporedno s gladovanjem opadati i želja za novcem, čašću i vlašću? Isus je postom ojačao. Čak postao tako jak da ga nikakva zamarnost ovoga svijeta nije odvojila od klanjanja jedinome Bogu. Ostaje mi samo reći: Eh, da mi je tvoj imunološki sustav, Isuse! Mogao bih četrdeset dana postiti i nakon toga biti jači. Možda bi koji kilogram manje bio na tijelu, ali bi sigurno koji gram vjere bio više u duhu, dovoljan da davlu kaže - odstupi.

Žarko RELOTA

Vojna policija

Pripadnike vojne policije u mnogim vojskama svijeta lako je raspoznati po slovima **MP** koje nose unutar označka, ponajčešće na rukavima. Slova **MP** početna su slova engleskih riječi *Military Police*, odnosno vojne policije. Riječ je o posebnom odjelu koji se brine za održavanje reda i potrebne stege, ali njegova uloga nije u svim vojskama jednaka, baš kao što nisu ni ovlasti njegovih pripadnika. Primjerice u **Australiji** taj se odjel zove **The Australian Corps of Military Police**, i uz uobičajene poslove, na ratištima ima ulogu održavanja veza između pojedinih postrojbi ili rodova vojske. U **Belgiji** je dužnosti vojne policije nekad obavljala nacionalna žandarmerija, a onda je njezin dio koji se bavio izrazito vojnim pitanjima dodatnim obrazovanjem postao čisto vojna policija i dio vojske. U **Brazilu** svaki rod vojske ima svoju vlastitu vojnu policiju, dok u **Francuskoj**, žandarmerija djeluje i kao vojna policija, i kao jedna od dviju nacionalnih policija.

Vojna policija njemačkog **Bundeswehra** zove se **Feldjäger**: naziv koji u doslovnom prijevodu znači *poljski lovac* ili *strijelac*, ima dugu tradiciju i spominje se još u **XVII.** stoljeću. Specijalost im je lov na novake koji su dezertirali, a moto im je **Suum cuique** (lat. = *Svakome svoje*). Pripadnici jedne od dviju talijanskih policija zovu se **carabinieri**. Nose izrazito tamne plave odore, i za razliku od druge policije u svjetlijim plavim odorama, pod izravnim su zapovjedništvom vojske, a ne ministarstva unutarnjih poslova. Japanska vojna policija **Kempeitai** u vrijeme **II. svjetskog rata** bavila se i špijunskim poslovima, a nizozemska **Marechaussee** djeluje neovisno o kopnenoj vojsci, mornarici i zrakoplovstvu. Isti se naziv rabio za vojnu policiju **SAD-a** u vrijeme američkog građanskog rata polovinom **XIX.** stoljeća, a danas su uporabi izrazi poput **Shore Patrol**, **Master at arms** ili **Security Police**.

U britanskoj vojski pripadnike vojne policije često nazivaju *redcaps*, zbog crvene boje njihovih pokrivala za glavu, ili *meatheads*, u prijevodu mesnate glave jer su navodno poprilično bezobzirni. Pripadnici su odjela koji se zove ili **Army's Royal Military Police (RMP)**, ako je riječ o kopnenoj vojsci, odnosno **The Royal Navy Regulating Branch**. Svoju vojnu policiju imaju i marinci (**The Police Troop**), a djeluju i tzv. regimentalna policija. Njezina je dužnost obavljati policijske poslove u svim postrojbama i dijelovima britanske vojske koji nemaju svoju vlastitu vojnu policiju. Jurica MILETIĆ

www.militaryphotos.net

Jedna od najboljih i najzabavnijih web stranica posvećenih vojski i oružanim snagama svakako se nalazi na <http://www.militaryphotos.net>. To je site prepun linkova, forum diskusija, slika, crteža i analiza koje svaki ljubitelj vojne tematike jednostavno mora pogledati. **Home page** je prepun linkova na forumske teme, stranice s novim fotogalerijama, pa čak i stranica s humorom, naravno, posvećenih vojski. Najbolje od svega je što upload fotografija može učiniti bilo tko, pa otuda i raznovrsnost fotogalerija.

Posebnu pozornost posvetite pojedinim forumskim topicima. Naime, unutar diskusija nerijetko se nalazi velik broj izvrsnih *hi-rez* fotografija koje nećete pronaći na linkovima posvećenima fotogalerijama. Naime, korisnici uploadaju slike kao potporu svojim postovima, a ne zato da bi svjetu objavili neku novost u vojnoj tehnologiji. Stoga, svakako dobro pogledajte nazine topica s obzirom na tematiku koja vas zanima. Na kraju, svaki dio sitea ima i svoj **RSS** i ako na računalu imate instaliran **RSS Reader** (ako nemate onda preporučamo da ga svakako instalirate sa stranice rssreader.com) svakodnevno će vam se po nekoliko puta oglasiti zvonce o primjeku nove vijesti. Pogotovo to vrijedi ako budete sudjelovali u vrlo *živim raspravama...*

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D.VLAHOVIĆ

1. Britanska kraljica Elizabeta II. pripadnik je dinastije:

- A Tudora
- B Lancastera
- C Windsora

2. Posljednji vladajući Romanov bio je ruski car:

- A Ivan Grozni
- B Nikolaj II.
- C Aleksej III.

3. Dinastiju prvog hrvatsko-ugarskog kralja Ladislava osnovao je:

- A Anjou
- B Atila Hun
- C Arpad

4. Talijanski vladari od 1860. do 1946. bili su:

- A Viktorijanci
- B Savojski
- C Emanuelci

5. Najdugovječniju hrvatsku narodnu vladajuću kuću predstavljali su:

- A Domagojevići
- B Krešimirovići
- C Trpimirovići

